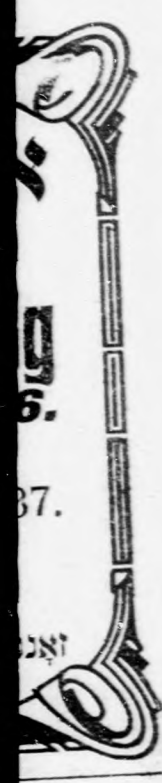

észek
odik.
a el-
lliáns
teken
9-kor,
dás a
re.

Napi
yi Lili-
Operett-
at 49.)
Rendes
al Irén,
9. Soro-

SEK
abb betű-
Allást-
ések díja
o lel, elő-

obb önlő
öt festék-
aki sz'n-
kizze pat o-
és jó szín-
Sürgős aján-
cora" festő-
acuresti, Ca-
o 348. 1781.

n butorozot:
fürdőszobá-
an aronnlra
utca 3. első
1780

való iskolás-
ellá est kap-
Aladár fő-
Sibiuban. 1780

tu butorozott-
ek, lehetőleg
használattal
— Allandó
re a kiadoba,
an 4-8 ig az
zerkesztőség-
resen.

főterén, for-
ven levő butor-
sz. asztalostár-
sz rény tők-
ámokkal. Cím
1782

urra gyékény-
pható Timár-u-
ock-nál.

szekció és kiadó
István és nyomda
Kaj-Kelcsvár, St. Baron
Pep (Brassai-utca) 10
Telefon:
Kaj. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
St. N. Sz. — — — 228
Egy szám ára pályaudva-
ra és vidéken is lej 5
Bukarestben — — — 5

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
címmel folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — — 400
Egy évre — — — 1500

1930 Szeptember 18 Szombat

Kaj-Kelcsvár * IX. évfolyam * 207 szám

5687. Tisri 10

Vidduj óráján

Irta Giszkalay János

Fehér halottas ingben vagy anélkül, kékes-
eskos imádságos köpenybe burkolva, csak hord-
gadjanak le a fejek és dobbanjanak tompán a
mellek az öklök csapásai alatt vidduj óráján
és túl a léleknek minden könnyűségén, egy
pillanatra hadd szorítsa csak össze az Ismeret-
lentől való szorongás, amikor a szájakra jajga-
tón ül ki a gyónás: ásamnu, bágadnu, gázainu,
dibbsarnu dófi... És ha vannak fülek, lélekkel
hallani tudók, csak hadd hallják meg, a gépies-
sen elsírt vidduj minden szavára, időknék és
térnek végtelenségeiből visszhangzó feleletet,
amely nem a megbocsátás és engesztelődés
vigasztaló hangján száll feléjük, hanem az örökké-
valóság ítéletét harsogja kemény szavakban a
Törvénylátás napján. Ásamnu: igenis, hogy
bűnöztek, bágadnu: bizony hogy hűtlenned-
tetek, gázainu: azt tettétek, raboltatok, dibbsarnu
dófi: igen, káromoltatok!

Ásamtem! Egy végtelen nagy bűn, multon
és jövőn végighuzódó bűnözés volt élettek
minden jelenje, mert bűnöztek a nagyapátok
ellen, akik voltak és bűnöztek unokátok ellen,
akik lesznek. Ti voltatok azok, akik az
örökségbe kapottat megtartani nem tudtátok
és újat teremteni nem volt erőtek. Im így
vesztett el bűneitekben a multak zsidósága és
a jövőndök zsidósága egy időben. A ti kezete-
ken sikkadt el a hit áhitata és a tradíciók
szentsége, de a meztelenül, az éhesen maradt
zsidó léleknek nem tudtátok, nem akartátok
új mezt és életet megtartó táplálékot adni.

A lerongyolt, a kiéhezett zsidó néptestet
immár ezer oldalról ostromolják ellenséges hatal-
mak és ninosen gát hogy feltársa rohamukat
és nincs már erő, hogy ellentálljon nekik. Nincs
zsidó népszervezet, amely a jelen szorongatásai-
ban a meghajszolt tömegek és egyesek fölé védő
szárnycsípő terjeszse, nincs zsidó iskola, hogy a
jövőndő generáció lelkét tegye acélossá zsidó-
ságban és küzdelemre, kivesszék a férfiak és
nincsen ifjúság, — hacsak nem azok a kevesek,
akik úgy állanak a bűnös közönyösség köze-
pette, mint az eukaliptusz sudár fája, a mocsar-
os tó mélyén. Ti, akik vidduj óráján most mel-
leteket veritek és egy pillanatra mégis csak
megborzongva az Ismeretlen megsejtésében,
felcsuklik szájatokon a szó: ásamnu, — mit
tettetek a zsidósággal, mit tettetek a népetekkel
a zsidó jelenért és zsidó jövőért? Bizony, hogy
mindezt. És ha van fül, aki lélekkel tud hal-
lani, csak hadd hallja megborzással a vidduj
gépiesen elsírt szavára, multaknak és jövőndök-
nek végtelenségeiből visszhangzó feleletet, amely
nem a megbocsátás hangján száll feléjük, hanem
az örökkévalóság ítéletét harsogja a Törvény-
látás napján, — ásamnu: ásamtem, bizony, hogy
bűnöztek.

Bagadtem. Hűtlennedtetek.
Hűtelepek voltatok Istenhez, mert hűtelenek
önmagatokhoz. Mert Isten a halottak életrekel-
tője, de ti, magatokhoz való hűtelenségekben
nem akartátok új életre kelni. Immár hét esz-
tendeje hirdeti Isten dicsőségét a nagy feltá-
madás, országunk és népünk feltámadása, de ti,
Vidduj óra szavával megbocsátást keresők, mit
tettetek a nagy feltámadásért? Országotokért
és a zsidó közösségért? Adtatok-e pénzt a ro-
mok felépítésére, adtatok-e lelket, hitet, egy
bíztató szót az erők gyarapítására? Hídegen és
érelmetlenül szíval mentetek el népetek vágyai
mellett, hűtelenek voltatok a magatok ügyében
és legyen megtagadtátok magatokat Isten akara-
tára: bizony, hogy hűtelenek voltatok.
Gázaltem. Raboltatok.
Tizezrek indultak el, hogy körmeikkel tisz-

tozásik meg a követők, az áldott anyarögöt,
tizezrek indultak el, hogy vérrel és verejtékekkel,
testükkel és lelkükkel odaáldozásával országot
fogadjanak: nem megújnak, — oh ragyogó
hősök, fehér kőszagmadraink, uttérő chalucok!
— hanem tisztelet. Hogy legyen hol megpi-
hennetek, ha néktek is szükségé válik majd
Európa, mint szoktak a százeszeknek, akik
jaj, már nem is juthattak oda Ukrajna véres
mezéről. És most rettenetes krisis rázza annak
az épületnek oszlopait, amelyet a ti számotokra
építettek. Nincs munka, nincs pénz, a chalucok
éhesnek! Adtatok-e pénzt a zsidóközlődőknek,
munkát a munkanélkülieknek, kenyeret a zsidó
éhezőknek? Ott vagytok-e az áldozók sorában,
a Keren Hajjeszód, a Keren Kajemet táborá-
ban? Erre feleljen lelketek a vidduj óráján.
Bizony, hogy rablás az Isten színe előtt min-
den fillér, amit könnyesen adtatok nélkülözri,
rablás a jóllakástok és rablás a mulatozástok,
rablás minden fillér, amit adtatok volna és
nem adtatok: mert Erec Jiszráél zsidó hősi
elől raboltátok el a munka lehetőségét,
chalucok éhes szájától vették el a kenyér
áldott ívét. Csak mondjátok: Hát verve a vidduj
gyónó igéjét: gázainu, — Örök Igaz, en-
gesztelődés nélkül harsogja rátok a magatok
szavát: Gázaltem!

És — dibbartem dófi! Bizony, hogy káro-
moltatok!

Mert nincs engesztelés az engesztelésnek
napján, hacsak nem a tetteikben. Bűn és károm-
lás még az imádkozástok is, az Örök Bíró előtt
és a Vidduj óra az, aki vádat emel ellenetek az
Ítélet napján. Áminthogy írva van: „tőfilla
bőll kavváná, kőguf, bőll nősámó”. Ima, amely-
ben nincs meg az áhitat őszinte elmerültsége,
olyan az, mint a lélek nélküli való test. De az

Gajda tábornok vádakkal védekezik

A tábornok rágalmazási periratának érdekes részletei

(Prága, szeptember 17. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A Gajda tábornok elleni hivatalos
eljárás, mely egyre súlyosbodik adatokat hal-
moz egybe a volt vezérkari főnök ellen, — arra
kényszeríti a fasiszta tábornokot, hogy a leg-
különbözőbb módon védekezék az ellene fel-
sorakoztatott érvek ellen.
Mint megírta az Uj Kelet, Gajda az ellene
felhozott vádak terjesztői: Kratochvíll őrnagy
és Solovjev nevű tisztiszolgája ellen rágalmazási
pert indított. A rágalmazási per indokában
többek között a következő ellenvádat emeli
Gajda vádlói ellen:

„Nem tartottam fenn kapcsolatot
a bolsevikokkal”

Ez év július 2-án a nemzetvédelmi minisz-
tériumba hívtattak, ahol Syrovoy miniszter kö-
zölte velem, hogy azzal vádolnak, miszerint a
bolsevikokkal meg nem engedett kapcsolatokat
tartok fenn és ezért 5000 koronát kaptam.
Első pillanatom természetesen meg voltam lepve
és amikor a miniszter ur szabadságot ajánlott
fel, kijelentettem, hogy semmiféle kompromit-
táló kapcsolatot nem tartok fenn és szabád-
ságra nem reflektálok. Hogy ki emelte ezeket
a vádak ellenem, azt a miniszter ur nem
tudatta velem.

Július 3-án a nemzetvédelmi miniszter ál-
tal aláírt parancsot kaptam, amely felszólított,
hogy bizony alán időre szóló kényszerzabado-
ságot kezdjem meg. 9-én vagy 10-én Szo-
bis törzskapitány felszólított, hogy jelenjek
meg a katonai vizsgálóbizottság előtt.

Királyi udvari sz állító.
A leghőbb valódi
KELETI GYÖNGYÖK
dus választókban
Fenyő & Braunfeld
ékszerüzletében kaphatók.
Cluj, P. Unirii 15. Tel. Int. 6-43.

ima áhitata és őszintesége: a Tett! És ti, akik
bűnöztekek őseitek ellen és bűnöztek vagytok
unokátokban, akik hűtelenek lettetek örök
önmagatokhoz, akik nem adtatok kenyeret a
zsidó szájaknak és megtagadtátok a segítségét
a munkára váró chalucoktól, ti, akitől a zsidó
nép szent ügye, a zsidó nép szent országa
Erec Jiszráél, hába várt hacsak egy áldozatos
tettet is — ti, vidduj óráján imádságokkal
ostromoljátok engesztelésért az Örök Létező?
Jaj azoknak, akik lélektelen holttestekkel do-
bálják meg az örök Egy trónusát! Mert lélek-
telen holttest a tett nélküli ima a szájakon,
oszló halottak peregnak szájatokról a vidduj
szavaiban és a halottak ényesszavaga árad
belőle a felfoghatatlan felé, hogy beléhorzong-
nak a tiz mennyei szférák.

Kippur napján, vidduj idején a Tett legyen
az engesztelésetek és akkor megengeszteltettek.
És akkor és csak akkor teljül meg rajtatok az
ige: „Hát jertek, hadd szálljunk perbe, így szól
az Ur, — hahogy lesznek bűneitek, mint a
piros fonál, megfűhetűjének mint a hó, ha
úgy vereslenek is, mint a biborféreg — olya-
nokká lesznek, mint a fehér gyapjú...”

Az adatok valóllanok...
Gajda szerint az ellene beado't beadványt
nem ismertették, úgy, hogy részletes tartalmát
nem ismeri, de fogalmat alkothat arról a hozzá
intézet kérdésköről. Gajda kijelenti, hogy
mindkét vádlott adatai valóllanok, Solovjev
pedig tudatosan hamisak, úgy, hogy teljesen ki-
merítik a rágalmazás tényálladékát, míg Kra-
tochvíll csak becsületsértésért perli.
Kratochvíll megállapítja — mondja a fel-
jelentés — hogy 1921 végén felkereste őt
Molodkovsky orosz tiszt, aki nagyobb mennyi-
ségű alkohol elfogyasztása után a beszélgetés
során az alábbi kijelentést tette előtte:
— Szép kis hadseregetek van! Semmit sem
ér, ha egy tábornokotokat 5000 koronáért
meg lehet venni.
Kratochvíllnak arra a kérdésére, hogy a
szóbanforgó tábornok Gajda-e, Molodkovsky
igennel válaszolt, majd így folytatta:
— Néhány tizezerbe került már nekünk

MORAVETZ
zeneműkereskedés Timisara
Románia legnagyobb zenemű-
szaküzlete gyorsan és pon-
tosan szállít minden
zeneművet. Jegy-
zék ingyen.

27 leiért erős férfi harisnyát, 57 leiért sportharisnyát, és 77 leiért selyem harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

ez a Gajda!

Kratochvíl elmondta, hogy a prágai szovjetkövetségen, vagy Krakovecki orosz ezredesnél egy francia könyvet látott, amelyet éppen másoltak. Kérdésére kijelentették, hogy a könyvet Gajda bocsátotta rendelkezésükre. „Mert Kratochvíl a követségen néhányszor látta Solovjevot, aki akkor még a tábornok szolgálatában állott — mondotta a feljelentés — ebből a két összefüggéstelen tényből konstruálta, hogy én küldtem a szovjetkövetségre a könyvet.”

„Amiatt vontak felelőségre — mondja Gajda — hazaárulás és hivatali ténykedésből kifolyólag jogosulatlan ajándékok felvétele miatt. Mindezek a vádak azonban hamisak és teljesen alaptalanok. Moldovskij, akit Szibériában ismertem meg, rossz hírű ember volt már akkor is és az ma is.”

Az igazság néhány foszlánya

„Volt tisztiszolgám, Solovjev, az inkriminált beadványban olyan kijelentéseket is tesz, amelyek látszólag az igazság egyes foszlányait is

Ujra nagy összeesküvést fedeztek fel Beszarábiában

Szeptember 18-ikára nagy demonstratív felkelésre készültek a román-olasz szerződés elleni tiltakozásul

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Universul“ ma reggeli száma arról ad hírt, hogy Beszarábiában egy új összeesküvésnek jöttek a nyomára, amely a tatarbunari összeesküvéshez hasonlóan akarta megszervezni a beszarábiai lakosság felkelését. A felkelést szeptember 18-ára tervezték, mert azt hitték, hogy ekkor írják alá a román-olasz szerződést. A felkelést annak demonstrációjául szánták, hogy Beszarábia ellene van a szerződésnek. A beszarábiai szilárdan igen sok letartóztatást fogantatott.

Mire jó a vármegyeház két kapuja

Egy szélhámos, aki a közoktatásügyi minisztérium megbízottjának adja ki magát és az óvadékkal a vármegyeház másik kapuján megszökött

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt tíz óra körül rendkívül elegánsan öltözött, drappeszinű koverkóruhában lévő, lakcipős, borotváltképi fiatalember jelent meg Biró Imre Ferdinánd király ut 129. szám alatti üveg- és porcellánkereskedésben és nagyobb szabású ablaküvegrendelést kívánt eszközölni.

A kifogástalan románsággal beszélő fiatalember az erdélyi iskolaügyi vezérfelügyelőség titkárnak mondotta magát és közölte a kereskedővel, hogy a hatalmas üvegmennyiséget az erdélyi állami iskolák ablaküveg-szükségletének fedezésére vásárolja. A kereskedőnek természetesen nem állott rendelkezésére a hatalmas kvantum, de közölte vevőjével, hogy megrendelés útján rövidesen be fogja szerezni. A rendkívül előzékenyen viselkedő, simamodoru fiatalember nagylelkűen belement az ajánlatba és a megrendelt üveg árára vonatkozólag precíz ajánlatot kért. A kereskedő rövid kalkuláció után mintegy kétszázötvenezer lejre kontemplálta a megrendelt üvegmennyiség árát és erről írásbeli ajánlatot adott át a fiatalembernek, aki azzal távozott, hogy azt bemutatja felöltésinek. Biró Imre még a tegnapi nap folyamán megtette a lépéseket több erdélyi üvegyárnál arra az eshetőségre, ha a busás hasznót ígérő üzlet megvalósulna.

Formalitás az egész

Ma már a kora reggeli órákban megjelent Biró üzletében a fiatalember s örömmel újságot, hogy az iskolaügyi vezérfelügyelőség elfogadhatónak találta Biró ajánlatát. Bejelentette egyúttal, hogy a vásárhoz még utolsó fórumon a közoktatásügyi minisztérium avizójára is szükség van.

Formalitás az egész — tette hozzá elegáns könnyedséggel — mert Pteancu vezérfelügyelő ur kedvező előterjesztése alapján a közoktatásügyi minisztérium hozzájárulása holtbizonyosra vehető. A vezérfelügyelő ur tegnap este egyébként is Bukarestbe utazott és személyesen fog a miniszter urnál az ügy sürgős elintézése érdekében eljárni.

Addig is azonban — tette hozzá — míg ez z engedély megérkezik, a törvények értelmé-

tartalmazzák, de a néhány szál igazság a valótlanság és tudatos hazugság sűrű szövődékével van átszőve.

Solovjev szerint Gajda előtte azt a kijelentést tette, hogy átlép a szovjethadseregbe, amelynek főparancsnoka lesz és hogy ha a csehszlovák kormánytól nem kap tanulmányi ösztöndíjat, majd megkapja a bolsevikiektől, akik azonkívül egy autót is adnak neki.

Solovjev azt is állította, hogy a francia vezérkar kiadásában megjelent két bizalmas természetű és kézirat jellegű könyvet Gajda vele küldte el Krakovecki ezredesnek, aki ezért neki egy 5000 koronát tartalmazó borítékot adott át.

A tisztiszolga bolsevik befolyás alá kerül

A vádirat foglalkozik ezután Solovjev személyével, akiről Gajda azt állítja, hogy kezdetben csendes és mértékletes ember volt, sőt egyszer az életét is megmentette, de aztán bolsevik befolyás alá került.

— Miután dr Boucek feljelentését a vizsgálóbizottság nem bocsátotta rendelkezésemre, fentartom a jogot, hogy ha dr. Boucek nem csupán közvevő volt és megállapításai hamis vádakot tartalmaznak ellenem, hogy őt is bepereljem becsületsértésért.

ben a megrendelt üveg árának tizszázalékkal deponálni kell a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál, mert egyébként a vásár nem jöhet létre.

A prefektúrának két kijárata van

Biró, akit a sima modoru fiatalember főlényes fellépése teljesen meglepett, gyanútlanul belement ebbe a feltételbe is. A fiatalember előzékenységekben még arra is vállalkozott, hogy a pénzt befizeti, Biró azonban az óvatosság kedvéért inasára birta a tizszázalék kauciót: 25 ezer lejt.

Az elegáns fiatalember előző gesztussal kocsiába tülte az inast, akivel azonban a pénzügyigazgatóság helyett a vármegyeháza Arany János-utcai bejáratához hajtatott. Ist a kapuban elkérte a pénzt az inastól és lelkére kötötte, hogy várja meg, mert az összeg deponálásával azonnal végez. Az inas két óra hosszat várt az ismeretlen vevőre, aki azonban csak nem akart mutatkozni a láthatáron. Az inas erre gyanút fogva, bement a prefektúra épületébe és keresni kezdte az elegáns fiatalembert. Természetesen azt a választ kapta, hogy itt sem a pénzügyigazgatóságnak, sem a fiatalembernek nyoma sincs. Rövidesen jelentkezett azonban a vármegyeház portása, aki a kora délelőtti órákban szemtanúja volt, midőn egy elegánsan felöltözött fiatalember az épület Monostori-úti kapuján eltávozott...

Epilógus

Ma a déli órákban megjelent a rendőrségen Biró Imre és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 25 ezer lejtű ily felfangos módon elcsábított. A rendőrség bevezette a nyomozást a két kijáratu ház régi trükjét kétségkívül ötletesen alkalmazó fiatalember ellen.

Zongorák olcsóbbak lettek!

Sikerült egy bécsi zongoraraktaert előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árak.

Sternberg — Oradea

Bulevarul Regele Ferdinand 14. 8

Haas Lípót

Linoleum üzlet

dusan felszerelt gyári főlerakala

Cluj. Str. Reg. Ferdinand 6
Fiókok: Timisoara, Oradea-Mare

ahol az alanti olcsó árakon
szerezheti be szükségletét.

**Tekintse meg
klakatunkat.**

Viaszosvászon asztalterítők:

60x100 nagyság... Lei 80.—
80x115 " " 120.—
100x130 " " 175.—
115x145 " " 215.—

**Butorbehúzáshoz bőrvászon
már 120 lejtől**

Linoleumok:

67 cm. széles méterje Lei 155.—
90 cm. " " " 205.—
100 cm. " " " 235.—
200 cm. " átütött Inlaid linoleum
□ m.-ként Lei 325.—

Futószőnyegek:

65 cm. széles kétoldalon használható
I-a minőségű méterje Lei 85.—
90 cm. széles kétoldalon használható
I-a minőségű méterje Lei 120.—
65 cm. széles Cocas I-a minőségű
méterje..... Lei 180.—
90 cm. széles Cocas I-a minőségű
méterje..... Lei 250.—

**200x300 Smyrna utánzat
ebédiszőnyeg Lei 1790.—**

Ágyelő I-a 155.— Lei

150x300 torontáli utánzatu schez-
longterítő..... Lei 1800.—
Legszébb perzsamin táju Plüsch
schezlongterítő minden létező szín-
ben Lei 1900.—
Plüsch asztalterítő .. Lei 1290.—
Egy ablakra való himzett függöny,
mely áll 3 darabból Lei 580.—

Férfi és női vízhatlan gummikabátok 880 lejtől

Fördősapkák, fürdőcipők, celluloid játékok, gummiárúk, gummilabdák, lábtörölők, fürdőszoba gyékények a legolcsóbb és legnagyobb választékban.

Rendelésnél hivatkozzon az Uj Keletre.

Ebben hogy föl amely m birtok, e 1525 juli gyarmato jót, hogy való új felé vitte a hajósol vitorláka

Cste Ausztráli főfedezé lakói na szinü arc viselnek,

Ezsk tráliai n lialak, a portokba nensen. még nem Négy h de Segn minthog lyozták jaunar 0 Gonez d

Ausz tartották század e ország a a gyarm szerződé taglók nyolok Minthog portugál hogy sp területé nemzeti

A po rész fölf századba szárazföld fedezte f Cook, a nak kös második ausztráli állapodás 1788 ig új dél V találtak, és ma A

Az a szanak e Lazarus B uca m komponis rább egy kompozid Minden gadtalas bourni s hét előt tanári s éven át

A négyszázéves Ausztrália

Egy tengeri balesetnek köszönhető Ausztrália fölfedezése. Ausztrália zsidói

Ebben az évben múlt négyszáz esztendeje, hogy fölfedezték Ausztráliát. Ez a világréz, amely ma már majdnem teljes egészében angol birtok, egy balesetnek köszönhető fölfedezését. 1525 júliusában a portugálok Pernatén lévő gyarmatossi Colehes felé irányítottak egy hajót, hogy onnan aranyat hozzanak. Visszafelé való útna a hajót elkapta a vihar és Kelet felé vitte. Amikor p-dig a kormány eltört, a hajósok egy sziklás sziget felé irányították a vitorlákat és sikerült kikötniük.

Cstenhada történetró, aki husz évvel Ausztrália fölfedezése után megírta e világréz fölfedezését, elmondotta, hogy a sziklás sziget lakói nagyon jóndulatu emberek, csokoládé színű arcbőrük van, jó tartásuk, hosszú haját viselnek, a férfiak szakállt növesztenek.

Ezek tehát nem voltak pápuák vagy ausztráliai nézerek, hanem tősgyökere Ausztráliának, a hogy azokat még ma is kisebb csoportokban föl lehet lelmi az ausztráliai kontinensen. Természetes romlatlanságban éltek és még nem ismerték a nemes fémek használatát. Négy hónapot töltek a portugálok Gomez de Segneira vezetése alatt ezen a szigeten, minthogy ellenkező irányu szelek megakadályozták őket további útjukban. Végre 1526 január ötödikén ismét Ternateban kötött ki Gomez de Segneira legénysége.

Ausztrália fölfedezését jó ideig titokban tartották különböző okokból. A tizenhatodik század elején ugyanis Portugália és Spanyolország a keleti tengereken vetélytársak voltak a gyarmatok megszerzésében; ami a saragosi szerződéshez vezetett, amelynek alapján a portugálok a Molukka-szigeteket kapták, a spanyolok pedig az ettől keletre eső területeket. Minthogy Ausztrália éppen keletre esett, a portugáloknak semmi okuk nem volt arra, hogy spanyol konkurenciákat a fölfedezett új területekre figyelemessé tegyék és nekik ezzel nemzeti szolgálatokat tegyenek.

A portugálok tehát titokban tartották a felfedezést; mindaddig, amíg a tizenhetedik században a holland Abel Tatmann az ausztráliai szárazföld déli részét körül nem hajózta. E közben fedezte föl Ujseeland északi partját. James Cook, a hírneves angol világutazó kutatómunkájának köszönhető, hogy a tizennyolcadik század második felében alaposabban megismerték az ausztráliai kontinens. Ausztráliát nemzetközi megállapodás szerint azután Angliának ítélték, amely 1788-ig büntetőkolóniának használta. 1851-ben új dél Wales és Viktoria területén aranybányákat találtak, mire megindult az aranykeresők nagy árama és ma Ausztrália sok része viruló gazdagság színhelye.

Az ausztráliai zsidók tekintélyes szerepet játszanak e brit dominium közéletében. Klement S. Lazarus zsidó ügyvédet csak nemrég nevezték ki Bucea miniszterelnök államtitkárává. Vudley Glasz kompozista, aki szintén zsidó, Ausztrália legnépszerűbb egyénisége. „Ausztrália Land of Ours“ című kompozíciója az ausztráliaiak nemzeti himnuszja. Minden iskolában énekelik és minden hivatalos fogadtatásnál fújja a katonabanda. Max Pirani melbourni születésű zsidó hegedűművész csak néhány hét előtt hívták meg a londoni zenekonzervatórium tanári székébe. Nagypapa Simon Frankl negyven éven át Sidneyben volt főrabbi.

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj**

Primo de Rivera detronizálni akarja Alfonz királyt és ki akarja kiáltatni a köztársaságot

A királyt a direktórium foglyának nyilvánította a diktátor. A „Daily Express“ szenzációs híradása

(London, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Daily Express“ legutóbbi számában részleteket közöl Alfonz spanyol király autójáról. A királyt Saint Sebastian mellett a tüzerisztek egy csoportja a hegyosorban feltartóztatta és addig nem engedte tovább, míg meg nem ígérte, hogy minden kívánságát teljesíti. Alfonz komolyan vette az adott ígéretet és amint Madridba érkezett, közölte Primo de Riverával, a tüzerisztek igényét és kijelentette, hogy azokat jogosnak tartja. Primo de Rivera erre a királyt a direktórium foglyá-

nak nyilvánította és követelte, hogy járuljon hozzá a tüzerisztek lázadásának letöréséhez. Alfonz végre is engedett, de a helyzet azóta közte és Rivera között kiélesedett.

Alfonz király tegnap egy rendeletet irt alá, amely szerint néhány magasrangú tiszt kivételével felmenti a résztvevőket a lázadás következményei alól és rangjukat visszaszítja. Primo de Rivera, a népszavazás eredményének birtokában megkísérli Alfonz eltávolítását és a köztársaság megalapításáig a királynéra akarja átruházni a hatalmat.

Az új népszövetségi tanács első ülése

(Genf, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség tanácsa csütörtök délután tartotta új összeállításában első ülését, amelyen Chamberlain, Briand, Scialoja, Ichi és az új választott tagok Zaleski, Mitilineu, Stresemann, Broucere, Villogast, Urutia, Chachsiuhsiu, Guerero és Benes vettek részt. Utóbbi mint a tanács elnöke tudósította az új tagokat és különösen Németország belépését és reményét fejezte ki, hogy a tanács munkája a lehető legeredményesebb lesz. A népszövetségi tanács azután megkezdte a napirenden lévő kérdések tárgyalását.

Kicszerélik

az összes pénzügyi adminisztrátorokat

Az áthelyezéseknek egy részét már a holnapi hivatalos lap közölni fogja

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, Lepadatu pénzügyminiszter hosszabb idő óta kisebb megszakításokkal állandóan inspekción járton van, hogy az összes pénzügyigazgatóságok működését átvizsgálja. A pénzügyminiszter utjával kapcsolatosan különböző verziók kerültek forgalomba és többek között arról említték tettek, hogy több pénzügyigazgatót át fognak helyezni. Ezek a hírek most valóknak bizonyultak, mert a „Monitorul Oficial“ holnapi száma közli ezt a pénzügyminiszteri rendeletet, amely csaknem az összes pénzügyi adminisztrátorokat kicszeréli.

A főbb áthelyezések a következők:
Vasilescu, Nagyváradról — Prahovára
Sirotescu, Ramnicul-Saraból — Nagyváradra

Petrescut, Aradról — Bacsaba
Nicolescut, Beszterecről — Aradra
Popiceanuc, Csikszeredáról — Franciuba
Sicat, Zilahról — Dévára
Zlatescut, Focaraáról — Zilahra
Atanasiuc, Udvarhelyről — Fogarasra
Marinescut, Buzeuból — Székelyudvarhelyre
Gheorghescut, Déváról — Buzeuba
Nedeanuc, Marosvásárhelyről — Temevárra
Theodoruc, Konstantzából — Marosvásárhelyre
Cranguc, Temevárról — Konstantzába
Popescut, Bacsból — Beszterecre
Sement, Gyulafehérvárról — Oravitára.

Az áthelyezések, amelyeknek bizonyára még folytatásuk lesz, általános feltűnést keltenek és különböző kombinációkra adnak okot.

Nagyvárad zsidó szíve

Körséta Nagyvárad zsidó emberbaráti intézményeinél

(Oradea-Nagyvárad, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Legutóbb részletesen beszámoltunk az erdélyi cionista mozgalom nagyváradi özi kampányának megindulásáról. Ezzel a kampánnyal párhuzamosan kezdik meg intenzívebb működésüket Nagyvárad zsidó társadalmi intézményei is, amelyek legnagyobb része évtizedes mütra tekinthet vissza és nem egyiknek igen nagy szerepe van a város zsidó társadalmi életének kialakításában. Alig van olyan utca Nagyváradon, ahol valamilyen zsidó intézmény ne húzódná meg. Az egyik házban egy nőegylet működik, a másikban árvaház van, egyik helyen iparos-otthon, arébb valamilyen kultúregyesület helyiségei. Egy egész hosszú utcát tennének ki a város zsidó célokát szolgáló épületei. És mindezt az intézményeket a legnagyobb érdeklődés övezi. Előadások, vitasestélyek, teadélutánok, társas összejövetelek, gyűlések és konferenciák követik egymást, amelyeknek mind egyikén százak és százak vesznek részt. A zsidó társadalmi élet tekintetében még csak válszafal sem áll fenn az egyes frakciók között. Vallvetve és közösen dolgoznak a neológok az ortodoxokkal, a cionisták a mizrachistákkal, sőt még az agudisták is fölretesznek minden más szempontot, amikor valamilyen zsidó társadalmi cél előbbreviteléről van szó.

Munkatársunk látogatást tett a különböző intézményeknél és területeknél és riport-körutjáról az alábbiakban számol be:

A zsidó Nőegyleténél

Nagyvárad egyik legrégebb jótekonycsü egyesülete az Izraelita Nőegylet, amely 1866-ban alakult meg. Első tisztikarának tagjai Stein Izraelné, Frankel Hermanné és Rosenhal Adolfné voltak. A könyvek mutatják, hogy az első évi bevételük 700 forintot és 80 krajcárt tesz ki. Az alakulás célja mindjárt az volt, hogy a szűkölködőkön segítsenek. A háztartásoknál megtakarított öt és tíz krajcárból gyűlték össze az első adományok. Az évek hosszú során a Nőegylet kifejlődött és rendkívül nagy népszerűsége tett szert. Működése kiterjedt a jótekonyság minden ágára. Betegket segítenek, tűzfát csztanak ki, ruhával látják el a nincsteleneket, leányárvákat nevelnek és aggrókat gyámolítanak.

Özvegy Schütz Albertné, a Nőegylet fardhatatlan ösz elnökönje otthonában fogadta munkatársunkat, akiknek a legnagyobb szívéljeséggel állt rendelkezésére:

— Örömmre szolgál, hogy Erdély zsidóságának egyetlen nagy napilapjában mondhatok pár szót Nagyvárad legismertebb jótekonyság intézményéről. A mi célunk az, hogy minél

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióküzlet Str. Bariju 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Motilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

ptember 18
pót
izlet
elt
ala
inand 6
lea-Mare
áron
letét.
y
f.
zon
ök:
ei 80.—
" 120.—
" 175.—
" 215.—
vászón
ok:
ei 155.—
" 205.—
" 235.—
d linoleum
ei 325.—
gek:
asználható
ei 85.—
asználható
ei 120.—
minőségű
ei 180.—
minőségű
ei 250.—
utánzat
1790.—
Lel
zatu schez-
1800.—
ju Plüsch
étező szín-
1900.—
1290.—
t függöny,
ei 550.—
zhalian
ok
ök, cellu-
ruk, gum-
irdőszoza
b és leg-
kban.
Uj Keletre.

több pénzt gyűjtünk, minél több szegényen segítsünk. Minél több árvát részesítsünk anyagi gondozásban. Legfőbb kötelességünknek a város szegényein való segítséget tartjuk. Már ebben az évben is 448.975 lejű költöttünk intézményeink fenntartására. 1921 óta a mai napig kiosztott pénzek összege meghaladja az egy és félmilliót.

A Nőegylet egyébként ez év október havában tüneményes hatvanéves fejelemzésének jubileumát. Özv. Schütz Albertné elnöklő ötven éve áll a közjótékonyk szolgálatában. Az egyesület örökös tiszteletbeli elnöke okányi Schwartz Jakabné. Fărădatatlan munkatársai az elnöklőnek özv. Rezső Mórné dr., özv. Soananfeld Adolfné, Radó Samuáné, dr. Lány Józsefné elnöklők, ezenkívül dr. Mihályfy Lajosné, dr. Steiner Ervinné, Schöuberger Arminné fejtenek ki még tevékenységüket a Nőegylet érdekében.

A leányvárházban

A Nőegylet munkája, impozánsan nyilvánul meg a leányvárházban, amelynek otthona a Báthory utcában van elhelyezve. Bródi Fáni tanítónő, a leányvárház gondnoknője kalauzol végig a terméken. Minden ragyog a tisztaságtól. A falak hófehérre vannak meszelve, butorok is fehérre, tisztaság, rend mindenütt. Két nagy hálóterem meggyűnk keresztül, tiszta fehér vaságyak, hófehér ágyneműk, az éjsziszekrényeken könyvek és virágok. A nap egész nap idetűz és beragyogja a helyiségeket. A leánykák rendezgetnek, takarítanak, olvasnak, vagy kézimunkálnak. A legfiatalabb hat éves. A legidősebb tizenhat. De mind jóbarátok. Összetartanak. A szülők hiányát alig érzik. Készülnek a komoly életre, mert hiszen egyszer el kell menni innen.

Az árvaház vezetősége az anyagi gondozáson kívül komoly iskolai és ipari kiképzésben is részesíti neveljeit. Amost még nem engedik közelükbe a gondokat. Elnézem a társalgószobában szórakozó leánygyermekeket, olyanok, mint a meglegházi virágok, minden bajtól megóvták őket. Benézek egy percere a fürdőszobákba, az étkező helyiségbe, a konyhába — mindenütt a legmodernebb és leghigienikusabb berendezés.

Négy öreg néni típeg...

Azután átmegyünk az udvaron és az aggnők otthonát szemléljük meg. Amiképen amott a fiatalságra, ugy ügyelnek itt az öregségre. Az intézmény vezetősége jól tudja, hogy az életnek ez a két korszaka igényli a legnagyobb gyöngédséget. Négy öreg néni típeg az otthonban, megelégedettek, a világról már alig tudnak valamit, nem is törődnek vele, maguknak és az emlékeiknek élnek. Az épületnek ebben a részében könyvtár is van, nagyon sok jó és hasznos olvasnivalónal. Az egyik szobában pedig az intézet alapítóinak és jötevőinek olajba festett arcképei láthatók. Csend és békeség. Az az érzésem van, hogy nagyon sok ember megkívánna ezt a nyugalmat.

A zsidó kisbank

A zsidó kisbank már az eleven életbe kapcsolódik. A nagypiacéri Uilmann palotában lévő pénztár termében óriási forgalom van. Még alig néhány hónap az intézet és máris több az üzletfele, mint akármelyik nagybanknak. Egymásnak adják a kilincset a nagyvárad zsidó kispárosok. Mindegyik visz innen egy kis tőkét. Tíz—huszezer lejeket. És a kamatfizetés ugyszólván minimális. Az igazgatósági szobában Weisz Kálmán ügyvezető direktor fogad:

— Ó nagyszerűen megy minden, — beszéli. Egymillió lej alaptőkének van, amit rövidesen kétmillió lejre fogunk felemelni. Persze, hogy sokan jönnek kölcsönökhért. Mindenesete elővigyázatosak vagyunk, ezt már a részvényesek érdeke is megkívánja. Eddig még nem volt semmi baj. Felfrissítettük a várad kispárt és kiskereskedelmet. És még nagy terveink vannak.

Az ügyvezető igazgató mellett az intézet szűkebb vezetősége is sokat dolgozik a bank fejlesztéséért. Reich József elnök, Friedmann Hermann társelnök és az igazgatótanács elnöke, Blei Adolf pénztárnok, valamennyien permanens munkát végeznek. A Joint amerikai központjából már eddig is félmillió lej hitelt kapott a bank és rövidesen újabb félmillió lej érkezik. Az intézet huszonnégy-tagu igazgatósága és tiztagu felügyelőbizottsága fizetés és tantium igénye nélkül végzi feladatát.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy a bank megalapítása körül Nassbaum Sámuel ortodox hitközségi elnököt, Flegmann Armin neolog hitközségi elnökhelyettesét, dr. Bárdos Imrét, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökét, dr. Várad Ödönt, Kohn Dávidot, Friedmann Hermant, Sielberstein Armint, Mandel Bélát és Spitzer Benjaminget illeti dicséret.

A fiúvárház

Ezután ismét egy jótékonyági intézményt kerestem fel. A Pável-utca csinos magánháza és palotái között szerény épületben húzódik meg a nagyvárad neolog hitközség által fenntartott izraelita fiúvárház, amely a világháborúban alakult. Szomorú emlékeztetője az akkori napok borzalmas eseményeinek. Elcsélt zsidó katonák árva nyertek itt elhelyezést. Löwi Jakab gondnok és felesége kalszolnak a terméken, lépten-nyomon kisebb-nagyobb fiúkkal találkoznak, csupa kerskeren, mosolygós gyerekek, akik nem is tudják, hogy mi történt velük. Gondos kezek mentették át őket a nagy katalizmából a gondtalanságba.

A zsidó gyerekek rendszerint szorgalmasak. Ezek megéppenséggel sokat tanulnak, mert valahogy azért érzik, hogy későbbi években a maguk erejére lesznek utalva. Bepillantok a garderobba: egyszerű öltönyök, iskolás sapkák, tiszta fehérneműk és egy-egy ünnepi ruhadrab. A társalgó tele van fiúkkal. Egyes asztaloknál játszanak, másutt rejtvényeket fejtenek, egy téképen mutogatnak, nagy dolgokat tervezgetnek. A legjobb hangulatban vannak. Kacságás fodrozza beszédüket. A gondnok felesége megpaskolja arcukat, egy egy alját, vagy kettőt csempézik a zsebkukba, minden olyan családias. Végignéztem egy ótkezést is. Mindenki kést és villát használ, nyugodtan és szépen esznek, mint a felőtek. És közben már olyan dolgokról beszélnek, mint az irodalom, az ipar, szoba körül Palestina is és a Palestina

való kivándorlás, meg szután természetesen a legkedveltebb téma: a sport.

Egy új generáció

Ebéd után az udvaron tornáznak. Nézem őket: csupa erős fiú, széles kemény mellűk van, a karuk csupa izom, egyesek és délcegek — egy egészen új nemzedék. Az iskolai szezon nemsokára megkezdődik, a könyveket már most megvásárolták, gondosan becsomagolják kék papírba, vignettát ragasztanak rá, ráírják a nevüket. Idgylen töltük, a fiatal kornak ezt az elmúlt izgulmát.

Szólnak, hogy egyszerű orvosi felügyelet van az árvaházban. Ez fontos dolog, mondom. Ide is írom az orvosok nevét: dr. Meer Samu, dr. Ritz Miksa, dr. Vértés Sándor, dr. Kanéz Lajos, dr. Naumaun Béla, dr. Barta Dózsa és dr. Rotmsnu Hugo ellenőrzik az árvák egészségi állapotát.

Az aggok háza

Mérsteiben sokkal kisebb és egyszerűbb az aggok háza. Ez a Szentjános utcában van. Öreg emberek típegnek a szobában és sütkéreznek az udvaron a napon. A legidősebb közülük kilencvenegy éves. A többiek sem sokkal fiatalabbak. Milyen meglehető, hogy józsvü emberek így megszépítik másoznak az öregségét. Reggelként mindig besurran ide egy-egy urisasszony, László Mártonné, Arató Ferencné, Vas Adolfné, vagy Réna Andorné, meguézi, hogy vannak a kegyeljük, befőtőt, vagy süteményt hoznak nekik, vagy valami egyéb ajándékkal kedveskednek. O nincs ezekkel az öregekkel sok baj. Szerények és már nem akarnak semmit. O ilnek minden napnak, ami még megadatik nekik.

Három nevet írok még ide, a Vajda Sándorét, a Huszár Adolfét, akik az egyzenhöz ügyeit intézik és végül a gondnoknő említem meg, Grósz Jakabné, aki figyelmességével és gondosságával ezeket az elhanyagolt életkeket megédesíti. Blum Zsigmond

Franciaország csapatokat vont össze az olasz-francia határon

A francia kormány kategorikusan megtagadja az antifascista emigránsok kiadását

(Róma, szeptember 17. Az Uj Kelet tudosi tájélat.) A Mussolini elleni legújabb merénylet újabb alkalmat szolgáltatott arra, hogy az Olaszország és Franciaország közötti régen lapingó ellentéteket hílesítse. Ezek az ellentétek természetesen adva voltak attól a pillanattól kezdve, amikor Olaszország nagyhangu diktátora imperialis harokat kezdett pangební s ezzel ellentétben a latin fajtestvér Locarno szellemében igyekezett kontinentális pozícióját erősíteni.

Ma már kétségtelenül megállapítható, hogy a latin testvériség anyavisor hangoztatott ideológiájának a valóságban nincs sok értéke és nem is jelent sokkal többet, mint azok a többi frázisok, melyek a faji szolidaritást hangsúlyozzák ki.

Ugyanakkor, mikor Franciaország teljesen szakítani akar az agresszivitás politikájával és történelmi, illetőleg forradalmi tradícióihoz híven ugy belső, mint külső politikájában a demokrácia elvét igyekszik érvényesíteni, Mussolini a kontinens katonai és gyarmati hegemoniáját akarja magához ragadni és minden alkalmat megragad arra, hogy a béke „infant terriblis“ jének játssa ki magát.

Az a tény, hogy Mussolini merényője Franciaországból tért haza Olaszországba, — csak ürügy az olasz sajtónak arra, hogy féltelen imperialis igazgatásával Franciaországtól ezt követelje, hogy az adja ki az antifascista emigránsokat. Bizonyos, hogy ennek a követelésnek Franciaország, a „Szabadság hazája“, mely mindig otthon adott a világ minden rendű és rangú forradalmárijának és politikai menekültjének, — ennek a követelésnek nem tesz, nem is tehet eleget.

Az olasz sajtó jól tudja ezt, jól tudják a fascista vezető körök is, mégis huszonnégyórát szünet után ismét a legnagyobb heveséssel támadja Franciaországot, amit, ha kioldak kéne volna, akár az olasz-francia viszony teljes felbontására számolhatnának. A „L'Espresso“ szerint Franciaország vezetői messer bele vatkozik O aszo szág b. ügyeibe, miért is

ellenségként kezelendő. Franciaország vasályozteti magatartásával az olasz nép jövőjét. A „Tribuna“ követeli az emigráns sajtó megrendszabályozását, sőt megszüntetését. Követeli, hogy a francia kormány revideálja az emigránsok tartózkodási engedélyét és hogy az összes emigránsokat tegyék át az olasz határon.

Hat francia hadosztály készenléiben a francia alpesekben

Beavatott helyről nyert értesülések szerint a francia kormány hatalmas csapatteket vont össze az olasz-francia határon és legszigorubban ellenőrzi a forgalmat. A francia Alpesekben hat hadosztály van összevonva. Ezek a vidékek erődítésekkel, tűzvérségi és műszaki felszerelésekkel vannak megerősítve. Franciaország ezekkel az intézkedésekkel megleptések ellen akarja biztosítani magát. A párisi kormány leghatározottabban viszatartatja azt az olasz követelést, hogy kiszolgáltassa az olasz antifascistákat. Franciaországban jelenleg nyolcszáz ezer olasz él, akiknek legnagyobb része az iparban és gazdaságban dolgozik.

Újabb merénylet Mussolini ellen?

Genfba az esti órákban hírt hozott a táviró, melyek egy újabb Mussolini ellen irányított merényletről számolnak be. A hírt komp. tens helyről azonban megcáfolták.

Külföldi gyermekköcsik
 versenypárban a most megnyit Corso Bazarban Cluj, Calea R. gale Ferdinand 17.

Schnabel Hermann
 Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74.
 Megrendelések feltűnő olasz áron, utánvét mellett eszközölhetők. 0777 és árjegyzék kívánatra

tember 18
 mészetezen a
 uj generáció
 znak. Nézem
 mény mellük
 sek és délca
 t. Az iskolai
 a könyveket
 an becsoma
 gasztanak rá,
 s, a fiatal
 ai felügyelet
 og, mondom.
 Meer Simu,
 r, dr. Kanéz
 ria Dező és
 Árvák egész
 aggok háza
 egyszerűbb az
 u van. Öreg
 sűtkéreknek
 bb közülük
 sokkal fiata
 vá emberek
 égét. Regge
 y urissszony,
 Vas Adolfné,
 y vannak a
 nyt hoznak
 khal kedves
 kol sok baj
 amit. Ő ül
 datik nekik.
 Vajda Sán
 egymenhez
 ót emitem
 ességével és
 ló életüket
 a Zsigmond
 ssze
 emig-
 g veszélyez
 jövőjét. A
 ajtó meg
 t. Követeli,
 az emigrán
 y az összes
 áron.
 éssonléiben
 sek szerint
 pattesteket
 a és legszi
 Francia Al
 onva. Ezek
 és műszaki
 . Francia
 gleptések
 párisi kor
 ja azt az
 a az olasz
 nleg nyolc
 yobb része
 lini ellen?
 t hozott a
 ellen írá
 be. A hirt
 ták.
 osik
 Bazár
 d 17.
 07X
 nn
 on 10-74.
 vét mel
 ivánatra

Telefon 4-79

Szabó Jenő Cluj

női divatkülönlegességek nagyáruházába
 angol és francia kosztüm-, kabát- és selyem-

divatujdonosságok raktárra érkeztek

Telefon 4-79

A bécsi kommunisták tüntettek a bécsi román követség előtt

Követelték a kommunista foglyok szabadonbocsátását

(Bécs, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi munkások nevében ma husztagu küldöttség kért kihallgatást a román követtől, aki nevében négy üzemi tanácsost fogadott, míg a többiek az utcán várakoztak. A szónok a munkásság nevében tiltakoztak a román kommunisták fogvatartása miatt és kérték, hogy a munkásság tiltakozását közölje kormányával. A követ azt válaszolta, hogy a tiltakozást nem veheti tudomásul, hanem ha akarják, a küldöttség deklarációját diplomáciai úton el fogja juttatni a bukaresti kormányhoz. A küldöttség tudomásul vette a követnek ezt a választát és elhagyták a követség palotáját.

előtt posztoló rendőrt, aki a küldöttséget előzőleg leigazoltatta, hogy kinek a megbízásából igazoltat. A rendőr a legnagyobb meglepetésre azt felelte, hogy a román követ megbízásából. — Magát az osztrák nép fizeti! — kiabálták a munkások. — Semmi köze a követhez!

Erre a rendőr kihívatta az egyik követségi tisztviselőt, aki közölte, hogy a román követségnek nincs semmi megjegyezni valója az ügyhöz. A munkások a rendőr és a román kormány szidalmazása közben elszédtek.

Értetülésünk szerint az egész incidens Paka-cauko beszerzábi kommunisavezer börtönben történt halálért volt.

A lej újabb nagyarányu előretörése

Zürichben 270-re emelkedett a lej, de javult az összes többi külföldi tősszéken is

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az európai pénzpiacnak egyik legnagyobb eseménye a lejnek mai nagyarányu árfolyamemelkedése. Zürichben a tegnapi 262 50 zárlati árfolyam után ma nyitásnál 265-re, zárlatnál pedig 270-re emelkedett a lej. Ez az emelkedés Newyorkban, Párisban, Bécsben, Prágában és az összes többi pénzpiacokon is folytatódott, úgy, hogy a lej a tegnapi jegyzéssel szemben mára nagyarányu értékemelőt ért el. Newyorkban például, amely a lejnek egyik igen érzékeny irányító pisca 50:50-ről 52:25-re emelkedett. Párisban a tegnapi 17:65-ös kur. után, mára 18:35-re javult a lej és így Budapesten 3:68-ról 3:78-ra, Bécsben 365-ről 373:50-re és Prágában 17:40-ről 18-ra emelkedett a román valuta értéke.

jegyezték és így tovább.

Gazdasági körökben rendkívül vegyes érzelmekkel fogadják a lejnek ezt az újabb emelkedését, mert igen nagy veszélyeket rejt magában, különösen azon vállalatok számára, amelyeknek nagyobbösszegű lejtartozásuk vannak. Hogy a lej gyorsstempója javulásának lesz-e még folytatása, vagy pedig egy időre a mai nívón meg fog állni, egyelőre még nem lehet tudni. A gabonaszport várainak megfeneklése és általában a külkereskedelmi forgalom csökkenése arra enged következtetni, hogy ez az emelkedés csak átmeneti jellegű és nem hogy folytatás volna várható, hanem ellenkezőleg, esetleg egy kisebb arányu visszacsúszás is tartani lehet. Ezzel szemben Románia eredményesnek ígérkező külföldi pénzügyi tárgyalásai, valamint az adóknak és egyéb belső állami bevételeknek az emelkedése és így az állami mérlegnek az egyensulya, alátámasztják a lej további emelkedésének lehetőségét.

A külföldi lejemelkedésnek megfelelően a belföldi pénzpiac ma már a tegnapi megkezdődött a devizák árfolyamának csökkenése, ami ma negymértékben folytatódott, úgy, hogy a newyorki kifizetést 189-cel, a londonit 925-tel

Az arisztokrata asszony és a zsidó egyetemű professzor házasságának bűnügyi epilógusa

Leiningen grófnőt azzal vádolják, hogy férjét megmérgezte és végrendeletét meghamisította

(Berlin, szept. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német fővárosnak a színhácos Bothmer grófnő esete után újabb skandaluma támadt, amely szintén egy főúri asszonnyal van kapcsolatban.

mire kiderült, hogy a végrendeletet a grófnő meghamisította. A házvezetőnő ugyanis azt vallotta a rendőrségen, hogy Leiningen grófnő férje halála után egész éjjeleken át iráspróbákat csinált. A rendőrségen hosszas vallatásra a grófnő ezt be is vallotta, mire dr. Schnabel, született Leiningen grófnő ellen büntetőeljárás indult meg. Mint-hogy becsületeszavát adta, hogy nem fogja elbagygni Potsdamot, a grófnőt le sem tartóztatták.

Még a hátoru alatt dr. Schnabel tanár, egy kolomesi származásu zsidó orvos egy bécsi katonakórházban megismerkedett Leiningen-Westenburg grófnővel. Az ismeretségből pyöngéd viszony fejlődött, amelynek az lett a vége, hogy a hat évvel fiatalabb férfi feleségül vette az ekkor már öregedő grófnőt. A házasság után Basiba költöztek, innen Berlinbe, ahol Schnabel professzor nagy tudományos nevet szerzett magának és a világhírű Robert Koch intézet vezető állással kiálta meg. A házaspár Potsdamban lakott egy villában, amit a tanár felesége kedvéért vásárolt meg. A grófnő, aki a zsidó tanárhoz csak pénze miatt ment feleségül, nem érezte jól magát ebben a házasságban, különösen azért, mert férje az asszonynak eddigi különkedéseit kerekben megtiltotta.

Közben felmerült az a kérdés, vajjon nem mérgezte meg a ravasz asszony urát, hogy magához kaparintsa ennek nagy vagyonát. Emiatt szintén eljárás indult meg az asszony ellen. Azonfelül gyarus volt még az is, hogy az asszony a potdami katolikus temetőben temette el férjét azzal, hogy ez a házasság után a keresztény vallásra tért át. Erre nézve sem tudott megbízható adatokat produkálni. Nem is valószínű, hogy kitért volna, miután nagyon vallásos családból származott és soha nem mutatott hajlandóságot a kitérésre.

Tavaly a harmincegyéves tanár, aki eddig soha semmilyen betegségben nem szenvedett, hirtelen ágynak dől. Állítólag farunkolozisa volt. Az asszony gondosan ápolta, de eszébe sem jutott, a vesélyesen megbetegedett emberhez orvost hívjon. Csak Schnabel professzor rokonainak energikus követeléseire volt az asszony hajlandó, férjét szanatóriumba átvitetni, ahol Schnabel professzor néhány nap múlva meghalt. Az asszonyt nem lehetett rávenni arra, hogy férje hallos ágyánál megjelenjen.

Az ügyészség rendelkezésére Schnabel professzor holttestét exhumálni fogják, hogy megállapítsák nem-e mérgezte meg őt felesége.

Mint-hogy a grófnő adott becsületeszava ellenére hirtelen eltűnt Potsdamból, a bűnügyi hatóságok körözölevelet adtak ki ellene.

Amikor arról volt szó, hogy megtudják, vajjon kit tett meg örökösévé a dugaszidg tanár, bírba keresték a végrendeletet. Később azonban előkerült egy tesamentum, amelynek rendelkezései szerint Leiningen grófnő tette meg egyedüli örökösnek Schnabel tanár, akiről pedig közudomású volt, hogy nagyon ragaszkodott saját családjához. Az elhunyt tanár huga megátadta a végrendeletet,

— A lakbértörvényt előkészítő bizottság ülésére meghívták a háztulajdonosokat és lakbérletet is. Bukarestből jelelik: A lakbérlet és háztulajdonosok küldöttsége ma megjelent Cudalbu igazságügyminiszternél és külön-külön átajuttatták a bérlet és a háztulajdonosok memorandumait. Cudalbu igazságügyminiszter meghívta a két küldöttséget szombatra a lakbérlet-törvényt előkészítő bizottság ülésére, hogy ismertessék a bérlet, illetve a háztulajdonosok kívánásait.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi és bánási zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

5687. Tisri 10.
Jom-Kippur
1926. szept. 18.

Vasárnap

5687. Tisri 11.
1926. szept. 19.

Hétió

5687. Tisri 12.
1926. szept. 20.

— Lapunk legközelebbi száma — a közbeszó ünnep miatt — kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Megcáfolják a lengyel-román katonai egyezmény híreit.** Bukarestből jelentik: A külügyminiszter hivatalosan újból megcáfolja azt a hírt, hogy a román-lengyel szerződéssel kapcsolatosan katonai egyezmény jött létre a két állam közt.

— **Muzeális értékek lettek a budapesti hamis frankosok.** Budapestről jelentik: Dr. Auer Pál, a Francia Bank jogi képviselője megtudta, hogy két budapesti lakosnál hamis ezerfrankosok vannak. Felszólította őket, hogy szolgáltassák be a hamis ezerfrankosokat, amit ezek azzal tagadtak meg, hogy a muzeális értékű hamis bankjegyeket pénzért vásárolták és azokért annakidején sokat áldoztak. Auer az ügyészség útján fogja érvényesíteni jogait.

— **Klebsberg szerint a numerusz klauzusz módosítását tubecsütkék.** Budapestről jelentik: Klebsberg legutóbbi rendelete a numerusz klauzuszról nagy kavargást idézett elő. A miniszter ez ügyben nyilatkozott a sajtó képviselőinek és kijelentette, hogy rendeletét jobbról is, balról is tubecsütkék. A miniszter kijelentette, hogy nem tartozik azok közé, akik többségesen bántani akarnak. A numerusz klauzusz fenn kell tartani szociálpolitikai okokból.

— **Két soffőr versenye nyolc sebesültel.** Bukarestből jelentik: A Bukarest-Alexandria országúton tegnap este egy magánautó összeközött egy autobusszal, amelyen nyolc utas ült, akik valamennyien megsebesültek. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség okozója a magánautó soffőre, aki mindenáron meg akarta előzni az autóbust. A soffőrt letartóztatták. Egy másik automobilszerencsétlenség a bukaresti Maria Boulevardon történt, ahol egy három órás gyorsasággal felutott a járdára és Anastasia Bati nevű 75 éves asszonyt halálra gázolt, majd folytatta az útját a járdán, míg egy fába nem ütközött és teljesen összeört. Az autó utasai megsebesültek, csak a soffőr maradt sértetlen, akit viszont letartóztattak.

— **Héber tanszék a szaloniki egyetemen.** Szalonikiból jelentik: A görög kormány elhatározta, hogy egyetemet állít föl Szalonikiben, amelyen már ezidén megkezdődnek a felolvasások. A város régi zsidó tradíciójára való tekintettel, az egyetemen héber tanszéket állítanak föl. A zsidó hitközség az egyetem rektori és az egyetemi tanács tiszteletére vacsorát adott, amelyen a görögök és zsidók közötti kulturális együttműködéséről tartottak több felkötést.

— **Uj kollektív szerződést kötöttek a kolozsvári bádógosmesterek munkásaikkal.** A kolozsvári bádógosmesterek és munkásaik a héten megkötötték a munkügyi felügyelő előtt az új kollektív szerződést, amely lényeges béremelését biztosított a munkásoknak. Az új bérek a következők: kezdőmunkás (eddig 13-16 50) most 15-19 lej óránként, haladó munkás (eddig 16 50-21), most 19-24, önálló munkás (eddig 22-25 50) 25-30 lej óránkénti pótdíj helyett három lej fizetnek. A szerződés többi pontjait változatlanok maradtak.

Hat pontból áll a román-olasz szerződés

A román-olasz barátság ünnepélyes bankettje

(Róma, szeptember 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos közlés szerint Mussolini és Averescu tegnap délután aláírják a Románia és Olaszország között létrejött barátságos együttműködési egyezményt, amely 6 pontból áll. Mindkét állam kötelezi magát, hogy minden eszközzel együttessen közreműködik a szövetségesek győzelme által keltett helyzet fentartására.

Beavatott körök szerint az egyezmény számot vet Románia összes érdekeivel és az utolsó 24 órában bizonyos formulával még jobban ki elégtették a román kívánásokat.

A barátságos együttműködés paktumának nevezett szerződés aláírása a Chigi palotában történt, egyszerű, de ünnepélyes formák közt.

— **Árverezik Windischgrätz Országház-téri palotáját.** Budapestről jelentik: Windischgrätz herceg ellen szeptember 26-án két ezer dollár erejéig Országház-téri palotájában árverést fogantatosítanak, amely nem a frankhamisítási perből ered, hanem egy kártya-differenciából maradt fenn. Az árverés híre rokkantul rossz hatást tett a fogházban lévő Windischgrätz hercegre.

A Jomkippur

magába szálló áhitatában minden imából kicsúszdál, hogy Isten csak azokat a bűnöket tudja megbocsátani, melyeket ellene vétettünk, de vezekelni nem lehet olyan bűnök miatt, melyet embertársaink és mindenekfelett zsidó testvéreink ellen követtünk el.

Az ima szavával, az áhitat óráján könyöröghetünk Isten ellen elkövetett bűneink bocsánatáért, de minden más bűnt nem imával, de tettel tudjuk csak jóvátenni. Ezért lett régi, nemes chaszidikus tradícióvá a régi zsidóságban, hogy a jomkippur előestéjén különösen jelenősége van. Ez a „tett“-nek egyik formája, mellyel bűneinket megváltathatjuk.

Bal Schem annak idején azt parancsolta híveinek, hogy Elul hónapján Ros Hassanakor és Jomkippurkor kegyes adományokat adjanak Erec Jisráél céjaira. Ebben, az Erec Jisráélrel való munkában láttak ugyanis azt a legmagasabb célkitűzést, azt a legteljesebb „micva“-t, mellyel e szent napokban vezekelnünk kell.

A Keren Kajemet Lőlszráél megtestesítője ennek a vallásos gondolatnak s így a mostani hosszú, nehéz nap bizonyára nemcsak imával, de tettel is teljesíteni fogja az ima szavát, a megváltás parancsát. Ugy vélhetjük meg magunkat bűneinktől, ha felolvadva a zsidó közösségben, népünk megváltását is teljesítjük. Ez a Jomkippur szellemének ősi parancsa, ezt teljesítsétek!

— **Szervezkednek a vegetáriánusok.** A kolozsvári vegetáriánusok a hónap huszonhatodikán, vasárnap délelőtt nagygyűlést tartanak a kereskedelmi és iparkamara dísztermében. A gyűlésen a szervezkedés módját fogják megtanácskozni és egyúttal megalakítják a vegetáriánusok beszerzési szövetkezetét.

— **Eljegyzés.** Tabak Irénkét Brasov eljegyezte József Marcel Targu Mures. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Weisz Helénke Petroseni és Mittelmann József Szentlászló jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Schattaleusz Szerénkét Szoborsinról eljegyezte Klein Mór Marosillyéről.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Monumentális emlékművet állítanak a világháboruban elesett jugoszláviai zsidó katonák emlékére.** Belgrádból jelentik: A belgrádi zsidó temetőben a közeljövőben hatalmas emlékművet emelnek a háboruban elesett zsidó harcosok emlékére. Az emlékmű leleplezésével együtt kiadnak egy díszes albumot, amely magába foglalja az elesettek biográfiáját. Az emlékművet Zumbul világhírű építésmérnök tervezte.

* **Dr. Radnay és Fényes Janka** tánciskolája (v. Deák Ferenc u. 32. sz.) szeptember 21-én nyílik meg. Beiratkozni minden nap d. u. 6-8 lehet a tánc helyiségben. Dr. Radnay jelenleg 8 hetes tanulmányuton van Párisban, Londonban stb. Minden szombat este és vasárnap d. u. kora. Jazz band.

miközben valamennyi jelenlevő átírta az aktus történelmi jelentőségét, amely a román-olasz barátságot szentesítette.

Az aláírás után Mussolini bankettet adott a Villa Tortonában 37 meghívott vendég részvételével. A banketten Mussolini és Averescu tartottak nyeghatású beszédeket. Különösen mély impressziót keltett Averescu miniszterelnök beszédének az a része, amely Olaszország és Románia nemzeti egysége fejlődésének analógiájára mutatott rá és reményét fejezte ki az olasz-román gazdasági együttműködés megvalósítására nézve.

A bankett után Mussolini és Averescu hozzászab megbeszélést tartottak a Villa Tortonia parkjában.

— **Előre kinevezték a gyulafehérvári és szatmári püspök utódját?** Bukarestből jelentik: A „Cuvantul“ mai száma egy hosszú riport közöl, amely szerint Májlah püspök nyáron Magyarországon járt volna és ott Csernoch hercegprimással megegyezett, hogy a hercegprimás már most nevezze ki az ő s a szatmári püspök utódját és meg is egyeztek abban, hogy a gyulafehérvári püspök Hirschler apát-plebánc, a szatmári püspök pedig Péter Antal lesz. A „Cuvantul“ ebből az alkalomból éles támadást indít a katolikus klérus és Averescu tábornok ellen is, aki hír szerint beleegyezést adta ezekhez a kinevezésekhez.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt.

— **Rodolpho Valentino egy dollárt hagyott második feleségére.** Newyorkból jelentik: Most bontották fel Rudolf Valentino végrendeletét, amelyben hátrahagyott vagyonáról intézkedik. A végrendelet, mint előre sejteni lehetett, nem túlságos nagy örökséget biztosít Valentino hozzátartozóinak, pedig a viághírű olasz színész egyike volt a legjobban kereső staroknak. A legutóbbi tizenöt hónapban nem kevesebb, mint egymillió dollár jövedelme volt. Ennek a rengeteg pénznek jó részét azonban elköltötte és — odaajándékozta Olaszországban élő számtalan rokonának. A hátramaradt pár százezer dollár vagyonból első feleségére semmit se hagyott, második feleségére pedig egyetlen dollárt. A vagyon nagy részét Olaszországban lakó nagynénje örökölte, aki mindig híven kitartott Valentino mellett.

* **Biztosításuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál.** Képviselet az ország minden helységében.

* **Orvosi hír.** Dr. Boskovics Henrik fal, orv. gégeorvos külföldi utja miatt október 15-ig nem fogad.

— **A drogua- és illatszercikkek adóköltönözéséről a mestani raktárkézszelket kell figyelembe venni.** Tegnap híradásunkkal kapcsolatosan, amelyben közöltük, hogy a pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amely szerint a drogua és illatszercikkeknek, az adóköltönözés megállapításánál hiteleként 7 lej, illetőleg 100 fokozéként 10 lej kell kivetni, — közöljük még, hogy ugyanezen pénzügyminiszteri rendelkezés szerint a kereskedőnek nem kell megfizetni a husz százalékos ad valorem adót az esetben, ha számlával igazolják, hogy a raktáron lévő készletek után a gyáraknál már lefizettek egyezér 15 százalékos luxusadót. A készletek összeírásánál pedig nem a július 13-iki mennyiséget kell megállapítani, hanem az aznap leltár szerint, amikor a pénzügyigazgatóság az adóköltönözést kivetését eszközöli.

Az Uj Kelet Oradea-Maro-Nagyváradai fiókiadóhivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Ezerévi emléktár 2. sz. (ernyőfalet) alatt van. Telefon 3-66.

Nickelező telep

orvosi műszerész.

Elvállal fém tárgyak, orvosi műszerek, dísztárgyak nickelozását, ollék, borotvák és kések, nyomdai papírvágó kések, stancnik és aszterkések speciális közörlés és tükörlemez készítését.
Fried Jenő, Cluj, Piata Unirii No 22.

A sabb lejke értéke. B

Deviz

Zürich
Newyork
London
Páris
Milano
Prága
Budapest
Belgrád
Bukarest
Varsó
Bécs
Berlin

Száz

Export
vagyott nyit
arajléseket
rezd szeres
szolgálatot
nősen a k
hatós kímé
Minis
cuzino 13)
terméza v
adott ajánl
összeg 10
A legköb
köteles áv
illetékeket

Nagyvá
(máramar
d. e. 11 óra
11.141 dar
megye) erd
A speciális
kötési kir
feltétel 51 O
nem vétele
fejében 2 500

Máramar
sági kirend
örökért a
erdőterület
létható hoz
catura“ erd
marei kirend
lej. Felülaj
zetes garanci

Hadügym
Bucaresti, St
24 én délel
terjesztett aj

Ki

Főlerakat:
Kapható Cl

A Z

ne mulass
Telefon 4-

átészte az ak... mely a román... banktetet adott... Kőröscsön... amely O. as. or... fejtődésnek... nyét fejtze ki... működés meg...

Averescu hoz... Villa Tortonia

gyulafehérvári... Bukarestből je... egy hosszú ri... a püspök nyáron... Csernoch herceg... ercegségprímás már... püspök utódját... a gyulafehérvári... szatmári püspök... an'ul" ebből az... katolikus klérus... hír szerint bele... ekhez.

gyvért... a 25 éve tenn... óvásárhelyt.

gy dollárt ha... Newyorkból je... udolf Valentino... nagyott vagyol... let, mint előre... nagy örökséget... ódnak, pedig a... rolt a legjobban... tizenöt hónap... millió dollár jö... eg pénznek jó... odaajándékozta... rokonának A... vagyonból első... második felesé... vagyon nagy... nyénje örökölte... lentino mellett... vagyonunkat a... Rt.-nál. Képvisé... ben. Henrik fül, or... tóber 15'g nem

ercikkek adó... raktárkészlet... pi híradásunkkal... hogy a pénzügy... amely szerint a... az adókulcsbővít... jt, illetőleg 100... közeljük még... rendelkezés sze... egfizetni a husz... etben, ha számlá... ó készletek után... zer 15 százalékos... ánál pedig nem a... gállapítani, hanem... péczügyi igazgató... rkból. Nagyváradí fiók... 51., (Blum Zsig... (ernyőfalet) alatt

telep... ész. ezerek, disztár... totvák és kősek, ... ennik és aszter... tükörtényezést. Unirif No 22.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsde

A lej mára 265 ös nyitás után váratlanul 270 el zárult. Az utóbbi időknék ez a legmagasabb lejkurzusa. Ugy az utódállamokban, mint a newyorki tőzsdén igen szilárd a román valuta értéke. Belföldön a devizák árai rohamosan esnek.

Devizák	Valutapiac 1926 Szeptember 17 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Paris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3690-3620	—	—	686	3710	18806	13715	65430	
Newyork ..	189-191	517 1/2	517 1/2	3548	191	71420	70909	3385	
London	925-930	2512	2512	172 1/4	928	3467 1/4	34415	16432	
Páris	550-580	1460	1455	—	540	2015	2030	9560	
Milano	690-697	1870	1872	123 1/2	705	2585	2570	12250	
Prága	565-568	1532 1/2	1532 1/2	105	563	211520	21002	—	
Budapest ..	370-375	7250	7250	—	2710	—	9928	47402	
Belgrád....	—	915	915	—	—	—	125770	5384 1/2	
Bukarest ..	—	265	270	—	—	378	373 1/2	1800	
Varsó	—	58	53	—	—	73 3/4	7850	376 1/2	
Bécs	2690-2710	7300	7300	—	2720	10069	—	477 3/4	
Berlin	—	12320	12320	—	4600	17010	16830	805 3/4	

Száz lei árfolyama: Zürich 270, Paris 1800, Budapest 37800, Bécs 373 1/2 Prága 1800

Árlejtések

Vétel-, eladási ajánlatok

Export Import rovatunk után most új rovatot nyitunk. A különböző hatósági és magánárlejtéseket fogjuk az „Árlejtések” rovatban rendszeresen ismertetni. Az Uj Kelet ezzel is szolgálatot kíván tenni olvasóinak, de különösen a kereskedelmi és ipari relációk hatóság kimélyítését kívánja ezzel elősegíteni.

Ministerelnökség (Bukarest, Str. Cantacuzino 13) október 11 én árlejtést tart 16 métermázsas vasforgácsra. A zárt borítékban beadott ajánlatokat egyidejűleg a megajánlott összeg 10 százalékát is letétbe kell helyezni. A legtöbbet ajánló az árut 48 óra alatt lesz köteles átvenni és a vételáron felül az összes illetékeket lefizetni.

Nagyváradí XIII. ik erdészeti igazgatóság (máramaros-szigeti kirendeltség) október elsején d. e. 11 órakor zárt ajánlatok alapján elad: 11.141 darab travertint, a Báta-menti (Stamár-megye) erdőségei ujai mentén összegyűjtve. A speciális kikötések a máramaros-szigeti és társi kirendeltségeknél tudhatók meg. Eladási tétel 51 021 lej és 63 bani. Felüljánlatok nem vételnek figyelembe. Provisórikus garancia tőjében 2 500 lej kell letétbe helyezni.

Máramaros-szigeti XIII. ik erdőigazgatósági kirendeltség október elsején délelőtt 11 órakor zárt ajánlattevőknek elad 28 88 hektár erdőterületet kitermelésre, (kb. 9 561-61 előrelátható hozammal) a máramaros-megyei „Scentura” erdőben. A speciális feltételeket valeamarei kirendeltség közli. Eladási ár 239,025 lej. Felüljánlatok nem fogadottnak el. Előzetes garancia 50 ezer.

Hadügyminisztérium (Directiul sanitară 6, Bucaresti, Str. Gen. Anghelcu 2.) szeptember 24 én délelőtt tíz órakor zárt borítékban be-terjesztett ajánlatok alapján árlejtést tart kü-

lönböző gyógyszer-cikkekre, kötszerekre és sebészeti eszközök beszerzésére. A vétel feltételeit a fenti igazgatóság neponként délelőtt 11 és egy óra között közli az érdeklődőkkel. Az ajánlat-tétellel egyidejűleg tíz százalék biztosítékot kell letétbe helyezni.

Monopol igazgatóság (Bukarest, Cal. Victoriei 152) október 2-án, délelőtt 11 órára árlejtést hirdet a következő cikkek beszerzésére: 13.000 darab pamut-lavetta, 44 000 kgr. kender-zsineg, 505 métermázsas kenderfonal és 247 ezer kgr. különböző vastagságú kender-párgára. Az ajánlatokat, amelyeknek beadási határideje 30 nap, csak olyan vállalatok nyújthatják be, amelyek ilyen cikketeket gyártanak és ezt a kereskedelmi és iparkamara igazolványával bizonyítani tudják. Bővebb felvilágosítást a fenti igazgatóság nyújt.

Manoilescu kolozsvári látogatásának végleges programja. Ma hivatalos értesítést kapott a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a pénzügyminisztériumból, amelyben közlik, hogy Manoilescu érkezésének programja végleges és azon semmiképpen nem lesz változtatva. Az államtitkár vasárnap este érkezik külföldi utjáról Kolozsvárra és hétfő délelőtt kezd meg gazdasági ankétját, amely estig fog tartani. A kereskedelmi kamara ezt megelőzően szombaton délelőtt tiztizenegy órakor igazgatótanácsai ülést tart. A gazdasági ankétot Manoilescu részvételével hétfőn délelőtt 11-kor kezd meg a következő programmal: Vamezabadraktár, tőzsde, kereskedelmi és ipari olcsó hitelek. Az UGR ankétja délután 3 órakor veszi kezdetét és a már általunk közölt ipari kérdéseken kívül a kormánybiztosok kinevezésének ügyét fogják még tárgyalás alá venni.

Az Iparpártolásban részesült vállalatok vasuti kedvezménye. Bukarestből jelentik: Röviden jeleztük már, hogy a 15-én életbelépett vasuti tarifában különböző módosításokat eszközöltek. Ujabbban a vezérigazgatóság

módosítást eszközölt a helyi árutarifának azon rendelkezéseiben, amelyek a nemzeti ipar pártolására vonatkoznak. Eszerint a 45 százalékos tarifengedményt csak a gyáraknak lerakataikból expedált, vagy odairányított szállítmányokra fogják alkalmazni. Az országban előállított cikkek gyártásához szükséges nyersanyag szállításának megadott 30 százalékos engedményt, amelyet bizonyos építőanyagok, valamint gépek, gépaikatrészek számára engedélyeztek csak az államvasutak igazgatóságánál történő utólagos visszatérítés útján alkalmazható. Megemlítendő még, hogy ezeket a redukiókat csak akkor engedélyezik, ha az illető cikketek a szeptember 15-én életbelépett helyi árutarifa alapján bírálják el és csak abban az esetben, ha az illető szállítmányok az iparvállalatok által ismert összes kedvezményi előfeltételeknek megfelelnek.

Ujbi emelik a csehszlovák vasuti tarifát. Prágából jelentik: Hat hete emelék fel 22 százalékkal a csehszlovák vasutak személydíját és 33 százalékkal a teherszállítási tarifát. Tegnap a vasutügyi minisztérium az alábbi kommunikét adta ki, amelyben ismét bejelenti a vasuti tarifa emelését: „A csehszlovák központi vasuti tanács végrehajtóbizottságának vasárnap tartandó ülése a tarifareform alapelveiről, a közlekedés rendezéséről és a személyszállítási díjszabás újabb emelkedéséről fog tárgyalni.

A legfőbb gazdasági tanács határozatai. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági tanácsa ma a kereskedelemügyi minisztériumban ülést tartott. Tárgyalták a cementgyárosoknak azt a kérését, amely a cement szállítási tarifájának leszállítását kéri. A kérést véleményezés végett kiadták a közlekedésügyi miniszternek. Ezután teljesítették a papirgyárosoknak azt a kérését, hogy az állami hivataloknak szállított papír árát felemelhesék. A gazdasági tanács megbízta Valeanu közlekedésügyi minisztert, hogy Lengyelországgal tranzitó megállapodást kössön a danzigi kikötőben szállítandó román áruk részére.

Milyen eredménnyel járt a csehszlovák agrárvámok felemelése. Prágából jelentik: Az új vámrendszer immár két hónapja van életben s ez idő már elegendő arra, hogy áttekintést lehessen nyerni annak következményeiről. Lényegében és általánosan azt lehet megállapítani, hogy a vám hatása egyáltalán nem következett be, sőt az ipar és kereskedelem némely ágának óriási károkat okozott. Az anyagi károktól eltekintve, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a magas védővámok a szomszédállamokká váló kereskedelmi tárgyalásokat rendkívül megnehezítették. De a gardák szempontjából sem kedvező a helyzet. A magas vámok dőcára a fontosabb mezőgazdasági termékek árai egyre jobban hanyatlának. Talán egyedül a malomiparnak használt a védővámok behozatala. Eme egyetlen eredménnyel szemben más iparágak részéről rengeteg tok a panasz. Mindenekelőtt az élelmiszeripar érzi a vámok hátrányait. A hentesiparban a gyártási költség emelkedése a külfölddel szemben megnehezítette a versenyt. A hal- és tejkonzervgyártásnak a vámok hasznára váltak, ellenben a legfontosabb iparágak egyikének, a textiliparnak rengeteget ártott s a szomszédos piacok hosszas elvesztése az árak zuhanását nagy mértékben elősegítette.

Uraknak Tutor

gummióvszer legfinomabb paragumiból, varrás nélkül és eszathatlatlan, kipróbálva és mindenki által ajánlva. Utólérhetően minőség, tökéletes biztonság minden darabnál. — Kapható minden szakmabeli üzletben vagy direkt csomagolásban mindenkor frissen megrendelhető

Farmaxnál, Brasov, Postafiók 53. Szétválasztás utánvétel franko, a belföld minden postafiókhoz. Az eredeti csomagolás négy doboz tartalmaz, egyenként 3 darabbal és 186 lejbe kerül tucatonta, teljesen költségmentesen. **Nagybani szállítás** gyógyszeráraknak, drogeriáknak, illatszerek kereskedéseknél és borbályüzleteknek: **AMPHORA R.-T., Brassó, úján.**

Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Mária szeplő krém-el** használtok. Hatásáról felelősség! Fehé it Ártalmatlan, **Ára 30 L.**

Főlerakat: Császárgyógyszertár, Tg. Mures, Albina-palota 3 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria, Oradea-Mare: Apollo drogueria

A zongorák olcsóbbak lettek,

Triska I. zongoranagyraktárában

ne mulassza el érdeklődni **Triska I.** zongoranagyraktárában
Telefon 4-19. Cluj, Str. Saguna (volt Bartha Miklós-utca) 14. Telefon 4-19.

SPORT

Ismét amatőr lesz a Hakoah

A második amerikai játékoskivándorlás és következményei

Az a játékos kivándorlási procedúra, amely a Hakoah amerikai túrájára nyomán megindult és amely a bécsi első csapat világhírű futball-együttesének legjobbjait vitte át az újvilágba, még egyre tart és tegnap hajóra ült a Hakoah sejt nevelésű, többszöri válogatott Händer is, aki nyolc évig szerepelt a jobbszelektő posztján Guttmannal, az együttes csatárfejezetével egyetemben. Nemes, Schönfeld, Grünwald, Eschhoffer, Schwartz (a komplett csatár) és Ducker elvisszátése után tehát most a csapat másik két fele is elindult a dollár delejes tekintetű és követi társait az újvilágba. A kivándorlási ház szorban ezzel még korántsem nyert befejezést. Néhány hét belől hajóra ül Wortmann, Fried és Polák is, úgy, hogy a régi Hakoah-együttestől immár csak Fabian-Schauer, Wagner közvetlen védelem maradt meg, míg négy fodezet és négy csatár busás dollárokból kamatoztatja futballtudását.

Természetes dolog, hogy az így meghandicapolt Hakoah távoiról sem tudja betölteni azt a pozíciót, amelyet nemcsak az ausztriai, hanem az egyetemes futballsportban elfoglalt. Egyik előző számunkban megemlítettük, hogy a Hakoah vezetőségében felmerült az amatőrizmushoz való visszatérés gondolata. Ez a gondolat, amely különösen a Hakoah erősen nemzet gondolkodású tagjaiban talált élénk helyre és amelyet a „Wisner Morgenzeitung” is támogatott, az újabb játékoskivándorlás következtében valóra is válik. A Hakoah vezetősége tegnap foglalkozott az újabb játékoskivándorlásokkal kapcsolatosan előálló helyzettel és megállapítva, hogy a megmaradt játékosállomány egy profifutballos csapat reprezentálására nem alkalmas, elhatározta az amatőrizmushoz való visszatérést. Ezzel az aktsussal, amely már közelebbről valóra is válik, elsőnek tér vissza a l'art pour l'art sport füzéshez az az együttes, amely az osztrák futballsportban legelsőrangú szerepet játszott és amely az első profibajnokságnak is nyertese lett.

Az amerikai kivándorlás egyébként tovább tart. Újabb Gross II. és Fischer, a VAC válogatott játékosai vándorolnak ki, akiket követni fog Tandler (Amatőr) és Blum (Vienna) Auszria két legkiválóbb védőjátékosa.

Felhívás a Haggibbor futball játékosaihoz. A Haggibbor intézője felkéri összes futballjátékosokat, hogy folyó hó 19-én, vasárnap reggel 8-9 között a kollektív leigazolás megajtés végett a városi sporttelepen, az öltözőhelyiségben feltétlenül teljes számban jelenjenek meg.

Bajnoki mérkőzések lesznek vasárnap. A beharangozott nemzetközi és városközi program váratlanul közbejött akadályok miatt nem volt megvalósítható és ezért a bajnokság második fordulójára kerül lebonyolításra, amelynek során a Haggibbor a CFR fiatal erőkből összeállított együttesével kerül össze a vasutaspályán. A városi pályán Victoria-RMS mérkőzés lesz.

Nyomatvány-szükségletét rendelje meg
BERNÁT
könyvnyomdában — Cluj
(Kolozsvárt). Telefon sz.
4-87, 9-75.

A FILM

Jackie Coogan már nagy fiu

Jackie Coogan nagy fiu lett. Ez nem azt jelenti, hogy a legnagyobb filmpopuláriságok egyike, aki természetesen nézve bármilyen kicsi is, művésznek van olyan nagy, hogy a legelső, a legnagyobb között említések nevét. Hogy nagy fiu lett, jelen pillanatban szó szerint értendő. Meggött Jackie. Ugy járt, mint Keréjártó Daci, a világhírű hegedűművész. Keréjártó Daci is csodagyerek számba ment. Sokáig. Még akkor is, mikor már naponta kellett borotválkoznia. De végtére megunt és egy napon úgy szörösen vonult ki a nagyözöntség elé. Leleplezte magát. Kiáll a világ elé: Mit atartok tőlem, én már kinőttem a rövid nadrágból.

Hollywood, az amerikai filmváros nagy szenzáció: Most már lenyírják Jackie Coogan hosszú, sötét, hullámos gyönyörű haját, amely bájosan fogja körül az arcát és jellegzetessé teszi figuráját. Ennek a hajnak nagy szerepe volt Jackie Coogan karrierjében. Amikor „A kelyhek”-ben először jelent meg a mozivásznon, a plakátok százezrei vitték be az emberek memóriájába, az érdekes babylehet. És hogy mennyire hozatartozott a hosszú, sötétzöld, hullámos gyönyörű haj Jackie egyéniségéhez, egy biztosítási ügylet bizonyítja a legjobban.

Két évvel ezelőtt oly filmben kellett volna szerepelnie, amelynek külső felvételre Palesztinát szemelték ki. Jackie papája azonban arról értesült, hogy Palesztina szorban, ahol a felvételt szándékoznak csinálni, a klíma különösen befolyásolja a hajgyökereket és az éghajlathoz nem szokott embereknek kibull a haja. Az öreg Coogan ekkor egy millió dollárra biztosította Jackie haját.

Jackie hajának lenyírásával azt akarják dokumentálni szülei, hogy Jackie már kinőtt a rövid nadrágból: a gyermekszerepekből és következő filmjein már átér a süheder szerepek alakítására. Ezen túl már azon a szerepkörön fog bemutatkozni, amely a Dinty néven ismert Wesley Barry körege dése óta nem talált melő reprezentánsa. Jackie vezeti át most a suhanék, a sáldó csikofogók, a huncut kamazók szerepét. Mark Twain: Hackleberry Finn kalardjsai című regényének filmesítésénél ő fogja alakítani Hackleberry Fient.

Egyébként Jackie már komolyan késül a szinpad szereplésre és fokozatosan szerepeket tanul, köztük Hamletet, amelyet tizenöt éves korában fog eljátszani Balaco színházában. Jackie visszavonulása a gyermekszerepektől nagy fordulópont még a hollywoodi filmművészet terén is, azonban már jön a legkisebb Coogan, Robert Coogan, hogy átvegye bátyja örökét. Most közelebb, de máris reményteljes csemetéje a jövő filmgenerációjának. A Cooganok a nagy nyilvánosság előtt öregednek ki a gyermekkorból s jutnak át a pályából a világhírebe.

Mozik műsora szept. 18-án

Select-mozgy

Szombaton mutatjuk be a **Frakkos kisasszony (Rongyosok)**

c. vonzó, bájos kalandokkal teli magyar film. Főszerepekben a pesti színház kedvelt tagjai: **Bajor Gizi és Csontos Gyula.** Ragyogó rendezés. Monop. film

Urania-mozgó

Premier. Csütörtöki kezdéssel Premier.

New-Yorki leánykereskedők

A mai idők leghíresebb rendőrfilmje. Rendezte a new-yorki rendőrprefektus: Sir Richard E. Vilgusiker. Ultra szenzáció.

Apollo-mozgó

Harry Piel leghíresebb filmjében **Emberek és álarok**

Hirdessen az Uj Keletben

Ne mulassza el

megnézni a **Rózsa Royal drogeria** nagy szappankirakát a **Főtéren.**

Feltűnést keltő olcsó versenyárak!

Darászfészek

Bemutató a Magyar Színházban

Ez a jelentéktelen vigjáték Londonból indult el útjára, hogy Budapestre újszüléssék. Zsigon István ugyanis megfejtette a darabot, amely most, így megfejtelve, átdolgozza újra megtszi a maga újat, visszafelé, egészen Londonig.

A kolozsvári közönség is már az így megfejtelt, átdolgozott darabhoz jutott. S így kikényszeredik a kérdés: ha ilyen a megfejtelt darab, milyen volt az eredeti? Mert bizony ez a kis vigjáték nagyon keveset nyújt, egy jó szinpadit ötletnél alig többet: egy newyorki ifju egy leánynevelő intézetet örököl nagynénjétől. Az ifju elhatározza, hogy maga áll az iskola élére s új, modern szellemben fogja a „nevelendekeit” nevelni. Ez az új szellem pedig azt jelentené, hogy a lányokat az „életre” — tehát a férjfogás művészetére kell kinevelni. Segítségére vannak ebben az ifju leánynevelőnek newyorki deákcsobájának lakótársai, akiknek élén bevonul az intézetbe.

Az in éretben természetesen nagy felfordulást okoz az új igazgató, aki fiatal és cinos is, kedves is. Mindannyian fűlig szerelmeseik lesznek az új igazgatóba, aki azonban tűzőn vizen keresztül megőrzi a komoly, direktori méltóságát. Közben szorban súlyos eset történik, az intézet legjobb növendéke — megszökik. Az új igazgató fél a botránytól, utánamegy a kis szökevénynek, akit el is fog.

A kis lány csak azt akarta, utközben teljesen megbódítja az igazgatót, akiből így — völégány lesz.

Ez a sovány téma sok kedves aprósággal, melékfigurával díszített s így könnyen megérthető, hogy a közönségnek tetszett. A darab sikerét a magyar fővárosban, de itt is elsősorban az előadásnak köszönhetette. A kolozsvári Magyar Színház előadása kifogástalan volt, sőt rem egy vonatkozásban a budapesti is felülmulta. Különösen áll ez Neményi L. lre, akiket minden mozdulata, minden szava derűt, kacagást váltott ki. Ez a fiatal színész ebben a kis, különösebb feladatokat alig jelentő szerepben olyan pompás alakítást nyújtott, hogy már csak ezért is érdemes a darabot megnézni.

Hoyko és Marsi Gizi teljes értékkel osztották a darab sikerében. Hoyko kedves, szimpatikus játéka, közvetlensége egyik fénypontja volt az előadásnak. Marsi Gizi felkészülésének biztató állomása volt ez a nagyon testére szabott szerep. Mihályffy most is többet, jobbat nyújtott, mint írott szerepe. Mihályffy Margit sok kedvességgel tülözte el szerepét, Lóvai Kemény és Lackó Aranka kisebb, rosszul megosztott szerepeikben igyekeztek derűt behozni, nem mindig teljes sikerrel. A többi szereplők is megállották a helyüket.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

A névre ügyeljen! Höfer a valódi gyermek-hintópor, krém, szappan

Boldo rokonai

Sarm ladjá.

Bistr berg Gy

Bras Zala

Surd dr. Wie

Sarm Regh

ner, Ká Mier

Dej. Uioa

Bistr Jarnu

Dedr Gher

Albert Tulg

Samu, Oras

Manó. Baia

Regh Kálmán

Junger Mier

L. bizto Zala

Lugo Bistr

Uioa Kiss Si

Gher Fannyka

feld Szio

Mór fak ladjá.

Oras Roth cé

Stern M stein Jó

gel Viln Cluj.

Cluj. Cluj.

Bergner. Orade

boldo nagyvár

Összes

K

összes

K

összes

Feuer

neje Es

kivánnal és barát

כתיבה וחתומה טובה

Boldog újévet kívánunk rokonainknak, ismerőseinknek és üzletfeleinknek

Sarmasul mic. Hirsch Jakab és családja.

Bistrița. Dr. Eskelesz Miksa, dr. Halberg Gyula, Léb Áron igazgató.

Brasov. Dr. Springer belgyógyász. *Zalau.* Tesner Jakab és neje.

Surdac. Becker Henrik és családja, dr. Wiegner Samu és neje.

Sarmasul mic. Lang Dávid.

Reghinulsasesc. „Orient“-cég, Pleszner, Kálmán György.

Miercurea niraj. Kohn Simon.

Dej. Löwy Ignác és családja.

Uioara. Izsák Ignác és családja.

Bistrița. Kahan Lázár.

Jarnufeni. Id. Friedrich Fülöp és neje.

Dedrad. Lissauer Mór.

Gherla. Klein Mór és neje, Fischer Albert és családja, Roóz Zoltán.

Tulghes. Dr. Klein Vilmos, Schapira Samu, Schapira Paul.

Orastie. Junger Samu, Nussbaum Manó.

Baiamare. Dux Illés.

Reghinulsasesc. Farkas Izsák, Márk Kálmán, dr. Gidaly Illés és családja, Junger Náthán.

Miercurea niraj. Legman Lipa K. K. L. biztos.

Zalau. Dr. Marguliesz Ede.

Lugoj. Türkl Elemér.

Bistrița. Özv. Kallus Lajosné.

Uioara. Blond Manó, Farkas Jakab, Kiss Simon és családja.

Gherla. Özv. Kohn Bernátné, Deutsch Fannyka, Kappel Lázár és neje Rosenfeld Szidónia, Mihály Herminke, Schwartz Mór fakeresk, Deutsch Mihály és családja.

Orastie. Goldmann Sándor, Stern és Roth cég, Hajnal Izidor, Vas Gyula, Stern Manó, Neumann Mátyás, Lobstein József, Hammermann Sándor, Margel Vilmos.

Cluj. Eisenstädter Fülöp.

Cluj. „Sparta“ (Deutsch) László és Bergner.

Oradea-agyváradai előfizetőinek, olvasóinak és jóbarátainak **boldog újévet kíván az Uj Kelet** nagyváradai szerkesztősége és fiókkiadóhivatala nevében **Blum Zsigmond**

כתיבה וחתומה טובה
Összes tagjainak, testvéregyleteinek és pártolójainak boldog újévet kíván a **Haggibbor vezetősége**

Kohn és Léb cég Uioara
Összes barátainak, rokonainak és üzletfeleiknek boldog újévet kíván

Feuerstein Kálmán fakereskedő, neje Eszter és fiuk Jehuda boldog újévet kívánnak rokonoknak, üzletfeleiknek, ösmerősöknek és barátoknak, ki itt, vagy ott segít építeni az Országot

כתיבה וחתומה טובה
Boldog újévet kíván rokonainak, barátainak és jóismerőseinek
Teszler Henrik és családja, Cluj

Boldog újévet kíván rokonainak, ismerőseinek és jóbarátainak

Farkas Lajos
Déda

Dr. Knöpfler Bernát és neje
boldog ujesztendőt kívánnak összes rokonaiknak és ismerőseiknek.

Boldog új évet kíván
Glück Izráel szövetáruház
Calea Regele Ferdinand (Wesselényi M.-u.) 19. — vevőinek és összes jóismerőseinek.

Boldog új évet kíván rokonainaknak és ismerőseiknek
Salamon și Neufeld

אתרוגים לולבים
עגורא אונד ענדעמאל
אין גראסער אויסוואהל בייא
Emanuel Rosenzweig
Str. Regina Maria 6.
עקרונות-שטעלעך
Piata Mihai Viteazul No 37.
שעהנע ארץ ישראל אתרוגים
אין גראסער אויסוואהל
זאגנשאן איז דער עקרונות-שטעלעך

Prima **tüzifát**

őiben és spritva legjutányosabban házhoz szállít **Fischer**
Fástelep, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

מאטיאש קאנישע

הלפנים זינד ווידער אין אונאיבער-טראסענע קוואליטאט צו האבען. רעפערענצען איבער מיינע פערלאסליכקייט דיענען דא דיערארט גע שוחטים

MATIAS KUN'S
SOHN cuțitar, CLUJ

Hölgyeknek

nélkülözhetetlen toilette cikk

AMO erem szappan puder

Kapható gyógyszer tárákban és drogeriákban.

Főraktár!

Dr. Kohn Gyula
gyógyszertára — Cluj.

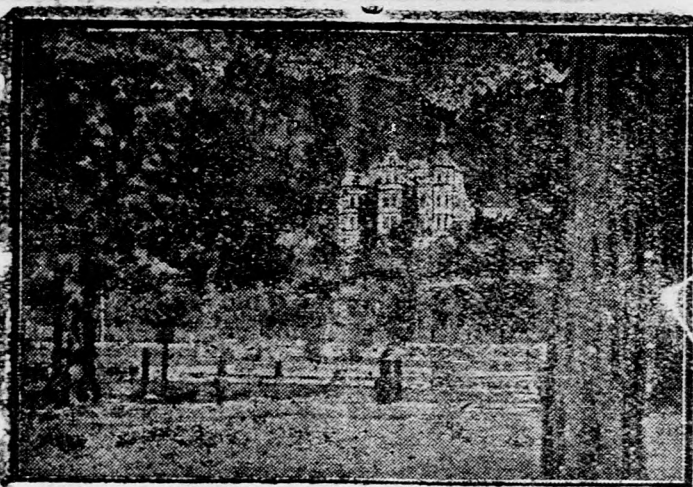
Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.

Szabad helyek esetéa más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegvársor 7, a.
Telefon 740

A közönség által elismert legjobb sör márkák:

a kolozsvári **GZELL** sörfözde

„URSUS“

világos,

„HERKULES“

barna különleges sörel mindenütt kaphatók!

szappan

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszerű közléseknél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetéseket a lista előrs füstendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Több előkelő ortodox rabbi által elismerve, **1/6-os dobozban L. Schmerling, zürichi sajtógyár** berakata és gyedárúsítása Nagyrománia területére **Klein Oadon** keresk. ügynőskég, **Oradea, Strada Petru Maior 7.** Telefon 7-10

Két komoly izr. fiatal városi fekereskező herai házasság céljából két intelligens izr. lány ismeretségét, kik hozományokkal lehetővé tennék egy nagy bb fazilet létesítését. Teljes című ajánlatokat „Baldcság” jellegére a kiadóba kértük. 1799

Zsidó tanítót keresek nevelőnek 7 éves fiamhoz, ki kezdő bibliai, irni o város tanításban is részesítené. Honorárium meg egyezés szerint, ajánlatokat „Pedagógus” jellegére Hegedűs hirlapirod., — Oradea, kérek. 1800

Gőzgépet 30-35 HP. expanziós, vagy szelepes vezérművel és Worthington-szivattyút üzemképes állapotban sürgős megvételre keresek, Luka Gyula, Turda. 1765

Perzsaszőnyeg gyönyörű mintákkal 3x2 teljes méretű, 15000 lejtől sürgősen eladó. Rosen'erg, szőnyegkereskedő Cluj, Calea Victoriei 5.

Keresetek zsidó egyetemi halgató, németben, románban perfect, petrolgyári igazgató két negyedikes gimnazista fiatal nevelőnek. Uri ellátáson kívül havonta 8000 lei utjazás. Cím a kiadóban 1794

Mindentéle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) írógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készítenek. Dr. **Mandl**, Str. Raftia (v. Kötő-u.) 3.

Hölgyek figyelmébe! Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizsíróság elcseszdő anyagok készítése, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágott hajat kicsinyben és nagyban veszek. — **Massa Gyula Cluj** Str. Memorandului 10

Cluj legforgalmasabb utcájában jól bevezetett üzletbe pénzes társ keresetnek. Ajánlatok „Fényes existencia” alatt a kiadóba.

Állást keres több évi gyakorlati rendeltető szaklépített vaskereskedő segéd, ki a fűszer szakmában is jártassággal bír. Megkeresések „Török” jellegére a kiadóhivataltba kértnek. 1801

Izraelita bankambr, a y más vezető állásban lévő 36 év körüli u iamber férjet keresek. Főmillió lej hozományom van és tutor. Névvél ellátott leveleket „Nővére” jellegére a kiadó továbbít. 1797

Sörlefejtéshez értő egyént rakatnoknak fideszek. Ciment Dukasz, Str. Bucovina 28. 1793

Eladó kéthengerszékes műmalom, kifogástalan állapotban, teljes berendezéssel, hozzátartozó egy francia kőrártal, négy darab szitával, trüszel stb. Megkereséseket „Műmalom” jellegére a kiadóhivatalt továbbít. 1775

Kiválóan szép, valódi **hittőlai perzsák** valamint belföldön szőtt perzsaszőnyegek és régi bezzarabai szőnyegek megválasztékban kaphatók

„ARTA” régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului 28. Milyen lezártítottáknak is ritka bevásárlási alkalom

Eladó négy szoba konyhas kádas, azonnal b költözhető, Str. Micu 39 1778

Eladó házszobaberendezés Monostori-ut 56.

A textil és divatru szakmában fiatal, nagyon ügyes eláru ló és kárkatrendező, aki a román nyelvet is bírja, állandó időre állást nyerhet Jeremiás Adolfinál, Marosvárhelyt 1796

Tacámul ezüsttáru és evőeszköztár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Jó iparoshoz elmenne tanulónak 4 közepiskolát végzett intelligens zsidó fia fizetéssel ajánlatokat „Sorgalmas” jellegére a kiadóba kér. 1804

Két nagyobb iskolás lány szeptember 1-re lakást és teljes ellátást kaphat zsidó családnál, a főter közelében. Cím a kiadóban.

File terítőket és kelim munkákat legjutányosabban készít. H. schne, Reg. Ferdinand 101, ajtó No 3.

Csemagoló Ládák

és mindennemű posta, liborós ládák jutányosan beszerezhetők az

„Optima” ládagyárban

ECKSTEIN és RÓTH — ORADEA
Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 101-103.
Telefon 9-99.

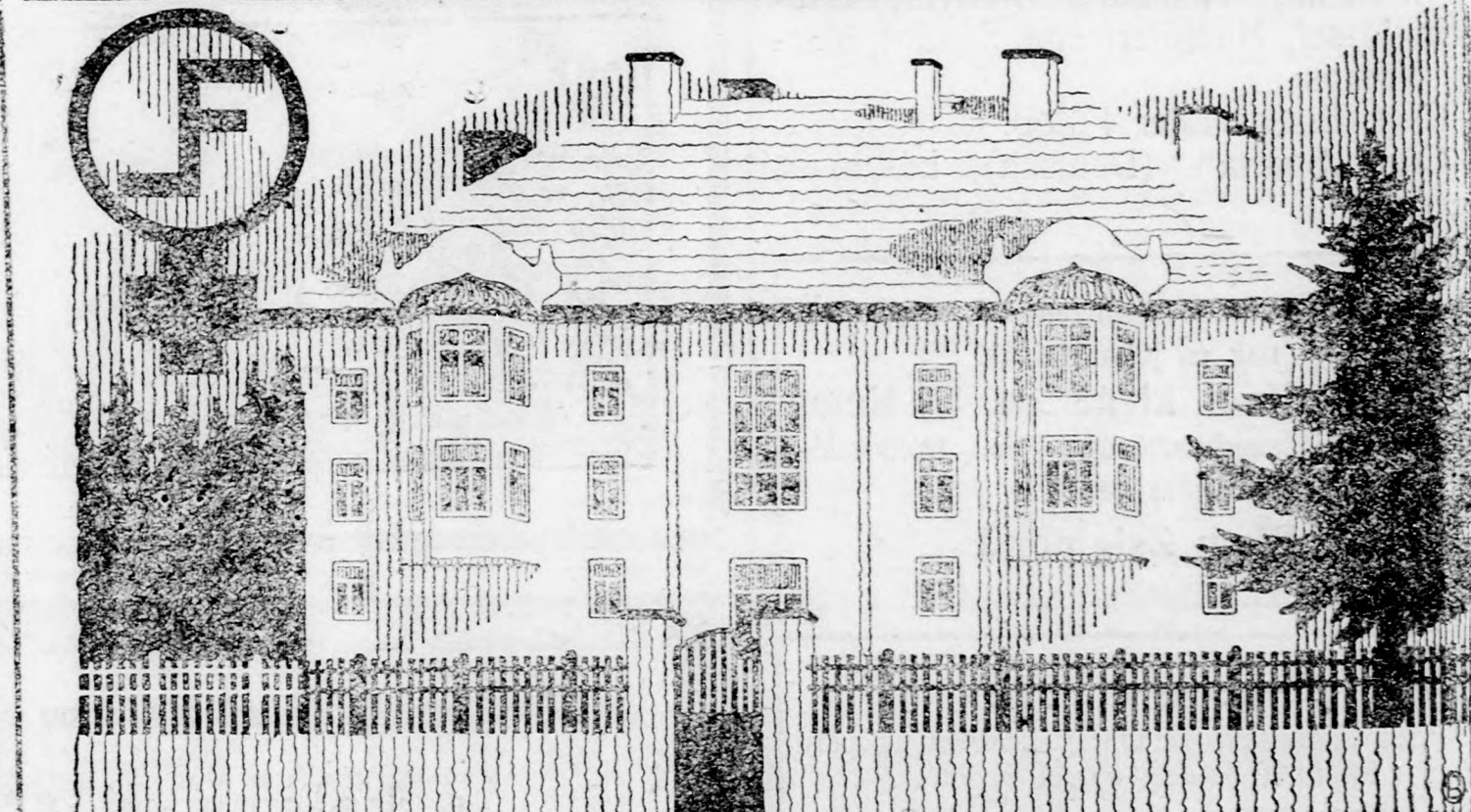

E só Nagyszebeni Cipőgyár Rt.

„Orient” Szövőművészeti Iskola és Műhely
Oradea-Bare, Str. Ep. Cibrogariu 14.

Perzsaszőnyeg 3000 lejtől
Perzsák spjufonál 400 lejtől
Féltöltő készítő 300 lejtől

Szőnyegtervek, szövőellátás, francia és svéd gobelnek legelőnyösebb beszerzési forrása. Vidéki rendelések utánvéttel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Dr. Leonhardt és dr. Flechtenmacher szanatóriuma

Brasov (Brassó) Kut-utca 42 e. Telefonszám 2-50.

Újonnan épült modern gyógyintézet, melyben elsősorban sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek fogadtatnak, de ragályos és elmebetegek kivételével mindennemű más beteg is. A szanatórium a főpályaudvartól néhány perc alatt elérhető. Modern sebészeti felszerelés külön aseptikus és szepsztikus műtőterekkel. Röntgenintézet (átvilágítás, fényképezés, kezelés). Modern villanykezelés a legújabb gépekkel (Diathermia, Kvarcz- és Sellulámpa, villanymassáže, Galvanizatio, Faradizatio, villanyhőfürdő, endoskópia, stb.). Lift. Előrendelti ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A betegek az állomástól és a városból a szanatóriumba való szállítást az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok: Dr. Leonhardt János, a regesvári kórház volt igazgató sebész főorvos. Ifj. dr. Flechtenmacher Károly, volt likta tanársegéd és volt brassói sebészeti szanatóriumának vezető orvosa.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

Hétfőn Tolnay Andor első fellépése. Bizonyára örömet fog kelteni a közönség körében a hír, hogy miután minden illetékes hatóság szabályszerű engedélyt sikerült megszerezni, Tolnay Andor hétfőn este végre fel fog léphetni a Magyar Színházban. Első fellépéséül legragyogóbb szerepét választotta, a Diadalmasszonyt. A címszerepet Lengyel Irén, a szubrettet pedig Neményi Lili fogja játszani.

Heti műsor
Szombaton fél 9-kor: Darázsfezek (Neményi Lili, val. Napibérlet A 8. Sorozat 47.)
Vasárnap fél 8-kor: Postás fiú és kuga (Operarepriz, lezártított helyárrakkal. Sorozat 49.)
Vasárnap 6-kor: Darázsfezek (4 edzser. Rendes helyárrakkal. Sorozat 50.)
Vasárnap 9-kor: Csokos asszony (Lengyel Irén, Iház fellépésével. Napi bérlet A 9. Sorozatszám 51.)

Zongorák

Wirth, Parttart, Hoffmann, Lauberger & Gloss, stb. stb. igen olcsó árban, helyszűke miatt, sürgősen eladók.
Rosenberg, zongoraraklára
Cluj, Calea Victoriei 5

Parafint, stearint

és mindentéle templomi, szalon és karácsonyi gyertyát gyárt és felhívásra mintázott arajánlatokkal szolgál.
Lengyel Sándor és Fiai
gyertyagyára, Arad. Interurban telefon 407.

Az szokva telve turesen van a menne kétség rekket Erec ezrekn A székepa témad azt, hótven sirba, sült v remény hiúkb mégis Kö hiki is grdó l es elka gaiba, vizyon nevein rendell ják me E: a tudó tak az igazat éven ta toita f beerge gazdas Am a zsidó ezrei c számok akkor Az em paleszt Böven terén. Az inni is közásn foglalk galuto kozott gyár a tek ug galu De het eg kell k aviv a kolnap dásági ara fa szerén gyulás maguk le és A